

DOMOLJUB

Izhaja vsak četrtek. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 4 K, za Ameriko in druge tuje države 6 K). Posamezne številke se prodajajo po 10 vinarjev.

S prilogami:
Naš kmečki dom, Društvenik, Naša gospodinja

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica. Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Štev. 47.

V Ljubljani, dne 21. novembra 1912.

Leto XXV.

Predsednik Wilson.

Nad stotisoč Slovencev, več kot toliko Hrvatov živi v severnoameriških Zedinjenih državah. Ze zato nam ne more biti vseeno, kaj se tam doli godi. Na štiri leta se voli predsednik Zveznih držav. Letos je potekla doba predsedniku Taftu in pred 14 dnevi so se dokončale nove volitve. V belo hišo v glavno mesto Washington (Uošington) se nastani novoizvoljeni predsednik dr. Woodrow Wilson.

Ni je skoraj vasi v naši domovini, kjer ne bi imeli kakega Amerikanca, ki pripoveduje svojim sovaščanom, kakšne so volitve tam preko oceana. Pisma odtam poročajo domu, kako važna je za delavce ta reč, kako ob volitvah zastaja gospodarsko življenje, in kako vpliva zmaga te ali druge stranke na zaslužek, ki je zavoljo njega naš rojak šel na daljno pot. Zato tudi »Domoljuba«, ki mu je pri srcu vse naše ljudstvo, ne more prezreti teh dogodkov, tem manj, ker bo ravno zadnja volitev brez dvojbe vplivala tudi na Evropo in na gospodarsko politiko njenih držav.

Najprej par besedi o tem, kako se voli! Volitev predsednika ni naravnostna, marveč volijo se najprej delegati, ali volivni možje za vsako državo posebej. Za kandidata, čegar stranka je zmagala v kaki državi, morajo glasovati vsi delegati. Če je na primer v kaki državi devetnajst delegatov izvoljenih za Tafta in dvajset za Woolstona, jih mora vseh 39 glasovati za Woolstona. Delegati pridejo namreč vsi skupaj, da se izvoli predsednik, in sicer mora zanj glasovati nadpolovična večina delegatov. Vseh volivcev je krog 16 milijonov. Mogoče bi bilo, da bi imel kak kandidat pri prvotnih volitvah več glasov nego njegov nasprot-

nik in vendar bi bil ta izvoljen, če ima ta večino držav na svoji strani.

Kandidatje so bili ti-le:

Predsednik Taft, star petinpetdeset let; njega je postavila republikanska stranka.

Roosevelt, star 54 let; postavili so ga napredni republikanci, ki so se ravno ob teh volitvah ločili od stare republikanske stranke.

Dr. Wilson, star 56 let, ki ga je držala demokratična stranka.

Stara konservativno-republikanska stranka je agitirala za Tafta, češ da se je Zveznim državam pod njegovim predstvom dobro godilo, in da bi bilo torej neumno, narediti kako izpremembo.

Napredni republikanci so trdili, da je ustava Zveznih držav potrebna izprememb, zlasti s tem, da se dá ljudstvu še več pravic; obetali so tudi razne zakone delavcem v korist. Stranka je nastala samo zato, da bi Roosevelta spravila na predsedniški stolec; pravzaprav torej ni nič drugega, nego Rooseveltu vdani del republikanske stranke, in prav verjetno je, da kmalu ne bo od nje nič več ostalo.

Demokratje, ki imajo ogromno večino držav po zadnjih volitvah na svoji strani, so pa svojo agitacijo naslovili na splošno draginjo. Niso pa kakor naši socialni demokratje delali temu vzroka kmeta, marveč kapitaliste in njihove zveze. Novi predsednik Wilson je nasproti velik prijatelj poljedelskega stanu, in ameriški farmerji smejo pričakovati v njem zelo toplega in vnetega zaščitnika. Proti kapitalističnim zvezam, trustom, kakor jim pravijo, se v Ameriki že dolgo časa bore in nasproti njim so se izdale že jako stroge postave, ki pa niso nič izdale, ker se niso dale izpeljati. Wilson je v svojih kandidatnih govorih povdarjal, da

mora država delovanje ameriških kartelov ali trustov natančno nadzirati in poseči vmes, kadar vidi, da se ljudstvo s previsokimi cenami ali kakorsižebodi odira. Zraven je pa zatrjeval, da pravzaprav največ pomaga takim zvezam carina. Severnoameriške Zvezne države imajo na razne vrste obrtnega blaga visoko carino, ki je za marsikaj še večja, nego naša. Blago torej iz tujih krajev ne more notri. Zato pa trusti, ki najožje vežejo posamne vrste podjetij, lahko gredo s ceno tako kviško, da je blago za celo carino dražje. Carina je pravzaprav za zvezana veleobrotna podjetja nepotrebna, ker se že sama varujejo s tem, da so zvezana, in je s tem izključena vsaka medsebojna konkurenca. Ker je pa še carina naložena na blago, zato lahko ceno svojim izdelkom tako zvišajo, da pride-nejo dejanski vrednosti celo carino in prevozne stroške iz drugih krajev. To seveda tudi delajo.

Wilson jih hoče zadeti s tem, da se zmanjša carina. Čim manjša bo, tem lažje bo n. pr. angleško ali nemško železo poizkusilo priti na ameriški trg. S tem se bo cena takoj znižala. Ljudstvo, ki silno trpi vsled draginje, je to razumelo in je trumoma šlo za demokrati ter je pustilo kričavega Roosevelta in debelega Tafta na cedilu.

Demokratje bodo gotovo svoje namene tudi izvršili. Carino na železo in razne železne in jeklene izdelke, na petrolej, na bombažovo blago itd. bodo znižali in s tem udarili velike oderuhe. Obenem bodo pa tudi strogo nadzirali delovanje trustov. V tem znamenju bodo vladali. Republikanska stranka se je zelo naslanjala na velike bogatine; za agitacijo je dobivala od njih ogromne svote. Zato se jih seveda ni upala prijeti, kakor so zaslužili. Zdaj bo drugače.

Na volivni dan so demokratje po velikih mestih gonili ovenčane slone in bike, ki so nosili petrolejske kangle, v znamenje, kako je republikanska stranka podpirala petrolejski trust. Sloni in biki so pomenjali veliko, surovo silo združenih kapitalistov, ki so se nanje naslanjali republikanci.

Tudi mi smo tega lahko veselili. Kadarkoli se oglase ljudski zastopniki, naj se stopi oduškim kartelom na prste, se vedno oglasi vlada, da vendar Avstrija ne more tega začeti. Amerika bo pokazala pot, in prepričani smo, da bo Wilson v boju proti kapitalističnim oderuhom tudi pri nas okrepil ta boj, in da se tudi evropske države ne bodo mogle upirati postavam, ki bodo preprečile nesramno draženje cen in kruto odiranje ljudstva.

Vojna na Balkanu. Bolgarski boji in zmage.

ČATALDŽA PADLA.

Križarska vojna.

Ves svet stoji pod vtisom, da se bje ena največjih in najpomembnejših vojen med križem in polumescem. Balkanski narodi, predvsem hrabri Bolgari, gredo v imenu krščanstva, v navdušenju za zmago križa v boj. In to jih dela nepremagljive. Vsa Bulgarija je prepričana, da je sedaj zadela Turke kazen božja za vse neštne hudobije, ki so jih vršili proti kristjanom. Tako piše ugleden bolgarski časopis: »Prišel je dan plačila. Bog ni pozabil nesrečnega ljudstva, ki je bilo izročeno na milost in nemilost turškemu meču. Najvišji je porabil za svoje orodje kristjane, da pridobe izmučeni raji (Tako imenujejo brezpravne kristjane) človeške pravice.«

Začetki bojev pri Čataldži.

Junaški Bolgari so pripodili bežeče Turke preko Lozengrada, Bunar Hissarja, Čorlua, slednjič do zadnje postaje pred Carigrad. Pri Čataldži kakih 30 km pred glavnim mestom postavila se je zopet vsa turška sila v bran prodirajočim Bulgarom. Toda teh niso čataldške utrdbe ustavile. Kakor doslej vedno, so tudi tu odnesli Bolgari zmago.

Boj za čataldške pozicije se je pravzaprav začel s tem, da so Bolgari vrgli Turke iz Čorlua, odkoder so Turki zbežali proti Čataldži. Desetega novembra se je začel živahen boj med bolgarskimi predstražami in turško posadko v Čataldži. Prebivalstvo je vse zbežalo, bežal je celo turški guverner, umaknile so se pa tudi turške čete. Čataldža sama ni imela topov, ker so vse odpeljali v Odrin v začetku vojne. Prava odločilna bitka se je vršila za mestom med utrdami.

Bulgari se ojačujejo.

Bulgarska armada je trpela na hitrih pohodih in v krvavih bojih silne

izgube. Zlasti konjenica je bila skoro uničena. Od bataljona je navadno ostalo komaj polovica moštva sposobnega za boj. Med tem pa so tudi Turki dobili novih ojačenj iz Male Azije. Na vsak način je bilo treba torej, da se tudi Bolgari odpočijejo in okrepe z novimi četami. Kaka dva dni so zato počivali, da so prišle nove bulgarske čete izpred Odrina, ki so pomnožile glavno bulgarsko armado.

Težave pri preskrbovanju armade.

Počakati so morali Bolgari z glavnim napadom tudi zato, ker so nastale težave pri trenu. Armada je namreč prodirala tako urno, da ji tren, preskrba z živili in municijo, ni mogel dovolj hitro slediti. Zmanjkalo je konj, železnic ni, volji pa le počasi vozijo, in tako se je zgodilo, da armada ni dobila dosti hrane in da je zmanjkovalo živeža in streljiva. Ko je vse to prišlo, začelo se je novo prodiranje.

zemlje, zavarovane od žic in polne pastí. Tu je bil boj najstrašnejši. Bulgarska armada je zavzela štiri najvažnejše forte že dne 13. t. m. Okoli in v fortih se nahajajo celi kupi mrličev. Nato so vzele še ostale forte drugi dan in prodrli do glavnega turškega stana v Hademkőju.

Bulgari so se borili kot levi. Skoro brez konjenice so se zopet vrgli z bajoneti na chupno se braneče Turke in jih z nepremagljivo silo, a z velikanskimi izgubami vrgli nazaj. Poleg bajoneta je imela glavno besedo artiljerija, ki je Turke kosila iz svojih izvrstno izbranih postojank.

Odločilni boj.

Danes je došla vest, da se vrši velika bitka pri Hademkőju, do kamor so Bolgari bili prodrali. O izidu bitke ni še nič znanega, pač pa Turki po svoji navadi brzojavljajo, da oni zmagujejo.

Pogled na vrsto utrdb pri Čataldži in na Carigrad.

Boj. Bulgarsko prodiranje. Boji za utrdbe.

Boji pri Čataldži so bili pravo klanje. Turkom je šlo za kožo, vzbudilo se je v njih zadnjikrat divje sovraštvo do kristjanov. Da navdušijo turško vojaštvo za boj proti kristjanom, poslali so iz Carigrada med vojaštvo mnogo turških duhovnikov, ki pridigajo, da se gre za turško vero. — Bulgari pa so bili tudi v največjem navdušenju, saj se jim gre za najslavnejšo zmago svetega križa. Na vsaki strani je stalo do 200.000 mož pripravljenih za boj.

Ko so došla potrebna ojačenja, prodirali so Bolgari z izredno naglico na celi črti. Najprej je omahnilo turško desno krilo pri Derkosu, središče pa se je divje branilo, ker so bile tu sveže čete v boju.

Ko so Bolgari vrgli tudi levo turško krilo nazaj, so se začeli silnejši boji v središču. Bojevali so se tudi ponoči ob svitu reflektorjev, ki mečejo potoni raznih povečevalnih stekel luč na sovražne pozicije. Čataldških utrdb je 19, a le tri so iz cementa, druge so iz

OBLEGANJE ODRINA.

Nahil - bej in izpadi iz Odrina. Nočni boj.

Nahil - bej, turški major, ki je bil pri nekem izpadu iz Odrina ranjen, pripoveduje o turškem izpadu tako-le: Ogenj iz težkih bulgarskih topov je neznosen, ker Turki s svojimi topovi ne morejo bulgarskim do živoga. Zato poizkušajo z izpadi, kjer se morejo vsaj z enakim orožjem boriti. Izpad se je vršil tako: V viharni noči čakajo vojaki mokri, ležeči v jarkih, na povele. Dvakrat pride ukaz za prodiranje, a obakrat se prekliče. Turški vojaki mnogo trpe, preživljajo se po dva dni samo s suhorjem in gorko vodo, zato pa so čisto utrujeni in topi. Šele nastop turških duhovnikov jim vlije malo poguma. Končno se začne vendar prodiranje. Čez eno uro zadenemo na Bulgare. Spredaj, na desni in levi pade nekaj strelcov. Nato pa se, kakor da so ti strelci povzročili eksplozijo, pokaže ognjena črta in bulgarski topovi začno svoje strašno delo. Nočni boj je bil strašen. Divjale so strojne puške, divjo

grmeli topovi. Ker Turki niso vedeli za bulgarske postojanke in namene, so se razgubili in posamezni oddelki so izgubili zvezo med seboj. Turki niso vedeli, ali streljajo na sovražnika ali na svoje ljudi. Čez dve uri so že Turki vsekrižem bežali, Bulgari pa so jih napadali med urnebesnim hura. Pričeli so se strašni trenutki, kakor da bi vse črte spustil na Turke. V tem ognju je bil major ranjen in vjet.

Osvetitev važnih utrd. Kartal Tepe.

Dne 8. t. m. so sklenili Bulgari, da se polaste najvažnejših dveh utrd pri Odrinu Kartal Tepe in Papaz Tepe. Napad na prvo utrdbo so začeli zjutraj veliki oblegovalni topovi, ki so sipali krogle v veliki množini na utrdbo. V tem so se Turki pripravili na obrambo. Videli so, da se gre za odločilen napad. Njihova pehota, podpirana od topništva, je prišla v dolino, da se spoprime z Bulgari, ki so se pripravljali na svoji strani za boj. Medtem prisilijo bulgarski topovi turške, da umolknejo. Začne se boj infanterije, pehote. Turki se hrabro bore, a proti ognju šrapnelov, ki frče iz topov, ni pomoči. Morajo se umakniti v utrdbo. V bulgarskih vrstah zadoni povelje k na-

Po zavzetju teh utrd je samo vprašanje časa, kdaj pade Odrin. Bulgari bi lahko prisilili Turke k udaji s tem, da bi streljali na mesto. A tega ne bodo storili, ker jim vade mesto samo v roke brez hujših izgub.

Srbi prvič v boju pri Odrinu.

Dne 10. t. m. so Turki ponoči okoli pol enajste ure izpadli iz Odrina v smeri proti Edemdeköju. Srbi so se tu prvič bili proti Turkom pri Odrinu. Pri Odrinu stoji sedaj močan oddelek srbske vojske pod poveljstvom generala Stefanoviča, ki je prišel Bulgarom pomagat, da jih je lahko odšlo toliko več proti Carigradu. Srbi so turški napad odbili popolnoma, bulgarska artiljerija pa je Turkom prizadela ogromno škodo.

DRUGE VESTI.

Dosedanje bulgarske izgube.

Neko poročilo trdi: V sedanji vojni je bulgarska armada strašno veliko ljudi izgubila in stoji le še 160.000 mož za vojsko sposobnih. Nekateri polki štejejo le še 300 do 400 mož. Stanje prve bulgarske divizije iz Sofije je padlo na eno tretjino, druge iz Plovdiva, šeste iz Vidina in pete iz Ruščuka pa na po-

življenje, temu dekletu pa se moram jaz zahvaliti za življenje.

Pet na nož. Turški strah pred Bulgari.

Znano je že iz raznih poročil, kakšen strah obide Turke, kadar Bulgari napadejo z bajoneti, ki jih imenujejo nožove. Vprašali so nekega vjetega turškega podčastnika, zakaj jih to tako prestraši, pa je to-le povedal: »Pri naših vojakih je ukoreninjeno prepričanje, da je Bulgar v bajonetnih napadih nepremagljiv in nihče se ne more bulgarskim naskokom — jurišem — postaviti v bran. In prav zato, kadar mi čujemo komando: »Pet na nož!« se grozno prestrašimo in udarimo v beg.»

Turki si torej tolmačijo bulgarsko povelje: »Napred na nož!« tako, kakor da bi se glasilo: »Pet na nož!« to je po pet Turkov na vsak bulgarski nož. Pred takim groznim poveljem je seveda treba zbežati, to razume tudi turška pamet.

Poroke pred vojno.

Vojna na Balkanu ima tudi eno posledico, na katero ni mislil noben evropski diplomat. Sklenilo se je v dneh, preden je bila vojna napovedana, na tisoče zakonov po celem Balkanu. V vsaki vasi, da, skoro v vsaki hiši, kjer so bili mladi vojaki, so se vršile poroke. Pravoslavni duhovniki so komaj sproti opravljali cerkvene obrede. Dostikrat so se morali omejiti le na najbolj važne stvari pri sklepanju zakonov.

Povod tem porokam je večinoma želja, da bi pustil svojo nevesto doma kot omoženo ženo, da gre s tem večjim ognjem v boj, ko se ima boriti tudi za družino. Oblasti so te poroke rade videle. — Sicer se pa ta pojav ponavlja pred vsako vojno, četudi ne morda v tem obsegu kot na Balkanu.

Srbski uspehi.

BOJI PRI PRILEPU IN KIČEVU. BITOLJ.

Krvava bitka pri Prilepu. Kraj boja.

Bitka za Prilep se je razvila severno od mesta, kjer se hribi stisnejo in tvorijo dolg klanec, obdan ob straneh z visokim skalovjem, med katerim vodi pot iz Velesa. Ako hočeš priti v Prilep, si prisiljen iti po tem globokem žrelu. Ko so Turki zbežali iz Kumanevega in Skoplja, so se umaknili v okoličico Velesa in ko so bili tudi tu premagani, so se obrnili proti Prilepu. Zasedli so žrelo ob vhodu, izhodu in vrh žrela. Na nedostopnih vrhovih, med skalovjem in prepadi so napravili nasispe in stanovališča, zvezli gor z največjim naporom tiste baterije topov, ki so še ostale. Obrambe so bile napravljene tudi po vrhovih, ki mesto obvladujejo. Na teh močnih, nepremagljivih pozicijah je bilo 20 bataljonov pehote in štiri baterije, ki so branile Srbom prodiranje od Velesa proti Prilepu. Narava sama je nudila tedaj Turkom najboljši prostor za obrambo.

Drač (Durazzo)

skoku. Močan šum nastane, zrak se napolni urnebesnih hura, ki prihajajo iz tisočev bulgarskih prs. Vrste se vržejo na turške pozicije, Turkov se polasti strah in utrdba je opoldne bulgarska.

Papaz Tepe. Napad z zastavami. Usoda Odrina.

Ob istem času so se vršili napadi na utrdbo Papaz Tepe, ki je najvažnejša izmed vseh. Iz te največje utrdbe, forta, se da obvladati vse druge forte in mesto samo. Turki so se branili tukaj dalje in bolj vztrajno. Bitka je trajala od jutra do mraka. Na večer so se zasvetili žarki reflektorjev na bulgarski in turški strani. Boj se je še povečal. Končno se je vendar Bulgarom posrečilo prisiliti turške topove, da so utihnili. Sedaj se je mogel vršiti naskok. A turška infanterija se je srdito branila. Bulgari so napadli z bajoneti, a niso zlepa mogli doseči uspehov. Tu zapove poveljnik, da v napadu neso seboj zastave, češ, da se ne smejo vrniti iz boja, ne da bi zavzeli utrdbo. Bulgarska hrabrost se je podvojila, Turki so zbežali. Malo pred polnočjo je bil fort bulgarski.

lovico. Zlasti veliko je trpela konjenica. Najmanj pa topništvo. Tudi legar se je menda pojavil v bulgarski vojski.

Ganljiv dogodek iz Lüle Burgasa. Usmiljen'e rešilo življenje.

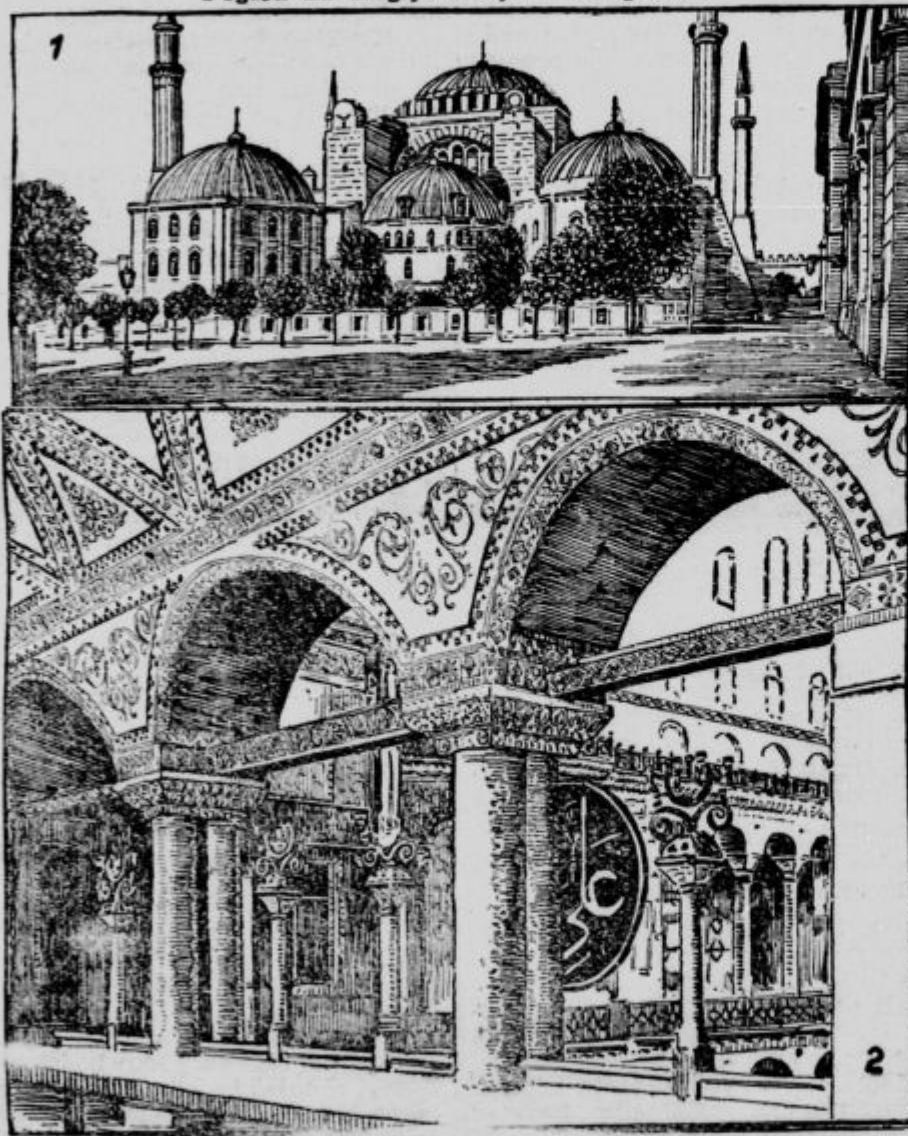
Polkovnik Kargiev je jezdil na čelu svojega polka v mesto Lüle Burgas. Ljudstvo je vse zbežalo in Turki so streljali na prodirajoče Bulgare iz topov. Tu intam so padle tudi v mesto krogle iz turških topov. Prebivalstvo je že skoro vse zapustilo mesto. V praznih ulicah najde polkovnik Kargiev malega štiri- do petletnega otroka, ki je hotel ob pogledu na čete bežati, pa se je spotaknil in padel. Polkovnik iz usmiljenja pobere dekletce in ga skuša potolažiti. V tem trenutku, ko se je oddaljil od konja, se razpoči nad konjem polkovnikovim šrapnel, ki ga raztrga na kose. Polkovnik Kargiev je dobil od svojih višjih dovoljenje, da je poslal dekletce s prvimi ranjenci v Sofijo k ženi. Nekaj dni po dogodku dobi žena Kargieva obenem z otrokom pismo te-le vsebine od svojega moža: Imej rada tega otroka in ravnaj z njim kot s hčerjo. Namesto šest jih bomo imeli sedem. Drugim sem jaz podaril

Začetek boja. Srbi ne morejo naprej.

Dne 4. novembra zjutraj sta se prikazala pred vhodom dva regimenta, prednje straže vojske princa Aleksandra. Prva turška baterija jih sprejme s silnim ognjem. Regimenta sta nadaljevala pot in dospela v sotesko; držala pa sta se kolikor mogoče pod baterijami, da niso letele krogle nanje. Drugi regimenti so sledili prvima in nadaljevali prodiranje, a so se morali ustaviti, ker so druge baterije in streli iz pušk silovito nanje treskali. Srbska artiljerija je hotela obstreljevati turško, a kraj je bil tak, da ni mogla najti

njihovih prostorov. 5. regiment spleza z nasajenimi bajoneti po skalovju, a nanje grme turški topovi. Kri je tekla v curkih po skalovju, cele vrste so padale v prepade in so se valile po strmih plazovih, a napadi se niso ustavili. Vse pozicije so Srbi vzeli z golim orožjem. Ugnjezdni turški bataljoni so se spuščili v beg proti Prilepu, kjer so skoro zagazili izhod iz soteske. Tu jih je pa kosila srbska baterija, ki se ji je v tem posrečilo dobiti primeren prostor.

Zvečer je bila vsa soteska zavzeta in vsa srbska armada je prenočila pred sotesko, pred zadnjimi turškimi nasipi

Pogled na Hagijo Sofijo v Carigradu.**Notranjščina Hagije Sofije v Carigradu.**

primerne postojanke. Tudi ogenj iz pušk ni mogel do živega sovražniku v zasipih. Srbi so prenehali s streljanjem in skušali priti naprej po soteski, a le z malim uspehom.

Bajonetni napad. Turki zbeže. Zadnji boji pri Prilepu.

Turki so s svojih krasnih postojank zadržavali Srbe tako uspešno, da niso mogli koraka naprej. Položaj je postal nevzdržljiv. Naj stane, kar hoče, Turke je treba prepoditi iz vzvišenih

po vrhovih okrog Prilepa. Drugi dan se je začel zadnji boj proti turškim pozicijam, ki so jih morali tudi osvojiti z bajonetom. Ta dan je imel največjo vlogo 17. regiment. Turki so popoldne zapustili svoje pozicije in zbežali proti Bitolju.

Bitka pri Kičevu. Izgube.

Bitko pri Kičevu je organiziral na svojo roko setovski paša. Vršila se je bitka na Mahmudvode, Gačana in Drankana. Srbi so Turke in Albance

zapodili v divji beg. Zlasti se je izkazala srbska artiljerija.

Vhod v Kičev je bil sijajen. Mohamedanci so armadi ponudili vsega, kar je potrebovala. Srbi so odvzeli 8000 pušk in mnogo streljiva. V bitkah pri Kičevu in Prilepu, ki sta bili obe zelo krvavi, je bilo užitih in ranjenih 3000 Srbov, Turkov pa 8000. Turki so imeli velike izgube zlasti na begu, kjer jih je vse izmučene srbska konjenica neusmiljeno sekala. Kjerkoli se je pomikalo konjenišvo, ostali so kupi mrtvecev in ranjencev. Srbi so pa največ izgubili v drznih bajonetnih napadih. Turki so se povsod držali do skrajnosti in niso kazali več tiste zbežanosti.

Vztrajnost srbske armade. Skrajno neugodno vreme.

Srbska armada prodira, kakor bulgarska, z največjo naglico. Prehodi-la je doslej vsak dan do 22 km. Vračunati pa se mora še to, da se vrše skoro vsak dan kakí boji. Kljub tej hitri hoji po včasih komaj dostopnih krajih, so čete vendar vesele in mislijo samo na nadaljne boje in prodiranje. Sneg in led pokriva sedaj že celo bojne polje. Mrzlo je, poti nobenih, sploh je vreme skrajno neugodno in ovira zlasti dovažanje živil, tako da nastane dostikrat pomanjkanje kruha, ki ga pa osvoboje-no srbsko ljudstvo rado nudi vojakom, koder niso Turki vsega oplenili. Mesa nikjer ne manjka.

Naprej do morja! Navdušenost v armadi.

Nadporočnik Lukič, ki je bil ranjen v boju pri Prilepu, pripoveduje, kako silno navdušenje vzbuja med vojsko misel, da pojde do morja, do »konca sveta«, kakor pravijo priprosti vojaki, izmed katerih je malokateri že videl morje. Vojaki često sami prosijo, da sovražnika napadejo z bajoneti, samo, da bi bili preje pri morju. Mnogi pravijo: »Sam Bog in moj krstni patron pomagaj, da bi ne bil ranjen, dokler ne vidim morja, potem pa rad padem kot prvi.«

Duh vojske je silen. Vsak posamezen slepo drvi v ogenj in kadar se zakade, jih nobeno povelje in noben znak trobente ne more več ustaviti. Naprej, samo naprej! To je danes geslo vsakega srbskega vojaka, ki z veseljem tvega svoje življenje za uresničenje davnega ideala srbskega naroda: za rešitev kristjanov iz turške sužnosti in za ustanovitev velikega srbskega carstva.

Pred Bitoljem.

Srbi so prodrli sedaj z glavno močjo do Bitolja, kjer se vname najbrž zelo huda bitka med Srbi in Turki. Turki so namreč tu zbrali vse svoje čete, ki so jim ostale iz bojev s Srbi in ki so se umaknile pred Grki. V mestu in okolici se menda nahaja do 90.000 Turkov s 40 topovi. Srbi bodo pred Bitoljem močni 120.000 mož. Govori se, da se je začela turška armada pogajati za predajo, če ji Srbi dovolijo oditi z orožjem. — Bi-

tolj bi imeli zavzeti Grki, pa so jih Turki vrgli, kot smo zadnjič poročali, nazaj. Nato so Srbi prevzeli to nalogo.

Strahote vojne.

RANJENCI IN BEGUNCI.

Katoliški duhovniki v Plovdivu.

Katoliški misijonarji imajo v Plovdivu, ki je glavno mesto južne Bulgarije, svojo gimnazijo. V prvi vojni nevarnosti so izpremenili svoj zavod v bolnišnico. Imajo 150 postelj, ki so že vse polne ranjencev in sicer iz prvih bojev te križarske vojne. To krščansko delo usmiljenja je napravilo na pravoslavne Bulgare jako dober vtis, zlasti še, ker je ostala polovica učiteljev, da strežejo bolnikom. Drugi so odšli kot pridigarji in pomožni zdravniki na bojišče. Kakor ti misijonarji, tako so naredile tudi druge katoliške šole.

Pomoč potrebna.

Ta ljubezen do bližnjega bo pridobila srca razkolnih Bulgarov za našo katoliško vero. Zato pa je največje važnosti, da se jih podpira. Nahajajo se namreč v veliki stiski, ker morajo s svojimi skromnimi sredstvi vzdrževati toliko bolnikov. K tem se pridružujejo tudi onemogli starci in sirote, ki jim je vojska vzela njih sorodnike. Velika beda vlada v celem mestu.

Srbski ranjenci iz Prilpa. Vsi izmučeni.

V Belgrad so dospeli ranjenci iz Prilepa. Izgledajo čisto drugače, kakor so izgledali prvi ranjenci od Kumanova in drugod; utrujeni so in slabi. Ni čuda. V brzih pohodih, v vednem dežju, po strašnih potih so hiteli v Prilep, kjer jih je čakal strahovit boj. Tudi najmočnejšemu človeku vtisnejo take muke svoje sledove. Boj pri Prilepu je bil grozen. Število ranjencev je bilo ogromno, zdravnikov premalo. Ni so utegnili niti vseh za prvo silo obvezati. Potem pa pride najhujše: Ranjenci iz Kumanova ali Velesa so bili takoj spravljani v vozove Rdečega križa in čez kako uro ali dve, so bili v posteljah z vsem postreženi. Drugače pa je bilo z ranjenci pri Prilepu. Od tega mesta do Velesa so jih morali voziti z volmi na navadnih vozeh in to po strahovitih potih in v dežju in snegu. To so bile muke, ki so vse čisto utrudile. Deset dni bo treba, da se sploh od poti odpočijejo. Lažje ranjenih je bilo pripeljanih v Belgrad 308.

Rdeči križ v Črnigori. Ranjenci.

V Črnigori deluje sedaj več oddelkov Rdečega križa. Skoro vse narodnosti so poslale svoje zdravnike, obveze, zdravila itd. Med prvimi je bil avstrijski in ruski Rdeči križ. Od začetka je primanjkovalo v Črnigori zelo zdravnikov, teh je sedaj dovolj. Dovolj imajo tudi obvez in zdravil. Manjka pa zelo prostorov za bolnišnice in pa — denarja. Zdravljenje je menda zelo uspešno. Skoro vsi ranjenci, ki se jih posreči prenesti do oddelkov Rdečega križa, so rešeni smrti.

Niti čaše mleka.

Silno težavno je v Črnigori tudi s preskrbo živeža. Od zunaj morejo dobiti hrano le po ladji. Vse druge zveze so pretrgane radi snega. Zato marsikdaj ranjencem ne morejo postreči, kakor bi bilo treba. Pretresljiv slučaj se je odigral v tem oziru v bolnišnici na Cetinju. Nekemu mlajšemu ranjencu so ravnokar povedali, da mu bodo drugi dan odrezali nogo. Zganil je z ramami in rekel po lepi črnogorski navadi: Hvala Bogu. Čez nekaj hipov zaprosi mleka. Strežnica pa mu mora odgovoriti, da morejo dobiti radi pomanjkanja le tisti mleko, ki ga jim je zdravnik posebej zapovedal. Ko je ranjenec to slišal, je skoro zajokal: »Ni mi bilo žal življenja,« tako je rekel, »zapustil sem domače in šel v vojno; jutri mi odrežejo nogo, da ostanem za vedno pohabljen — tu pa ne dobim niti čaše mleka.« — Takih prizorov je mnogo.

Begunci. Beg v Carigrad.

Grozen strah pred Bulgari je spravljal v beg vse mohamedansko prebivalstvo. Turški prebivalci bi morda ostali, a oblast je ukazala, da se morajo izseliti in prebivalstvo je ubogalo. Gotovo je, da bi Bulgari tudi Turkom ne storili nič žalega.

Proti Carigradu se drvi čez 150.000 ljudi, vseh spolov, vseh starosti. V vsakem kraju se vidijo zapuščena, od Turkov oplenjena bivališča z odprtimi hišami. Te nepregledne bežeče množice so prve žrtve turškega poraza. Za njimi beži pobita, sestradena turška armada, ki tem revežem še tisto pobere, kar imajo pri sebi. V Carigrad pa prinašajo ti valovi beguncev strah in lakoto.

Begunci v Stari Srbiji in Makedoniji. Zmešnjava.

Tudi pred Srbi so bežali Turki in Arnavti na vse strani. Od severa pri Kumanovu proti jugu, po bitki pri Prilepu beže spet južni proti severu. Tako se nesrečneži srečavajo na begu in ne vedo v zmešnjavi kam. Srbske oblasti se trudijo na vso moč, da dopovedo Turkom in Arnavtom, da jim ne mislijo po turško vsega pobrati, če ostanejo.

Črnogorci in Grki.

ČRNOGORCI.

Mesec dni.

9. novembra je bilo minilo mesec dni, odkar je kralj Nikolaj napovedal Turčiji vojno. Vsa Evropa se je ozrla na junaške Črnogorce, ki so brž dosegli lepe uspehe. Sedaj je zanimanje za Črnogorce malo ponehalo, ker so boji za Odrin in Carigrad zavzeli vso pozornost. Nekoliko je pa vzrok tudi ta, da so Črnogorci pri Skadru bili močno zadržani. Tudi v Črnigori je tisto veselo bojno razpoloženje malo odnehalo, ker se kažejo hude posledice vojne. Dalje je pa tudi črnogorska armada glavni del svoje naloge dovršila na severu, na

jugu ima le še pasti Skader, ki se itak ne bo mogel več dolgo držati.

Taraboš in Skader. Novi topovi. Kristjani v mestu. Posadka.

Črnogorci hite popravljati svojo napako, ki so jo napravili s tem, da se na obleganje Skadra niso dosti pripravili. Sedaj so prepeljali iz Rijeke pred Taraboš velike topove, ki so jih dobili enkrat iz Italije. Tudi so dobili municije za te topove iz Italije.

Veliko nevarnost za turško armado, ki se kaj hrabro brani, tvorijo kristjani v Skadru. Turki se resno boje, da se dvignejo kristjani, ki jih je kakih 25.000, proti njim in tako mesto izroče Črnogorcem. Upor nastane posebno lahko radi živil, ker so kristjani prikrajšani.

Turška posadka v Skadru o turških porazih ničesar ne ve. Zato se kolikor toliko še brani. Posadka na Tarabošu pa se je enkrat že uprla, a so jo Skadrčani zapodili nazaj v utrdbo.

Vremenske ovire.

Silno veliko trpe Črnogorci pred Skadrom vsled vremena. Večji del vsega operacijskega ozemlja stoji pod vodo, ki na nekaterih mestih ovira vsako prodiranje. Na severni strani je zapadel tak sneg, da ga še ne pomnijo takega. Vremenske nezdode so tudi velik vzrok, da Črnogorci ne operirajo proti Skadru dosti hitro. — Še več kakor pred Skadrom, trpe zmagoviti Vukotičevi vojaki, ker je v onih krajih zapadel skoro neprodiren sneg.

Novodošli iz Amerike.

Iz Amerike prihajajo dan na dan nove čete Črnogorcev. Nihče jim ni poslal kakih pozivnic, ampak prišli so, ker so slišali, da se bje boj proti Turku. Ti so domovini že s svojim prihodom mnogo žrtvovali. Pustili so tam dobre službe in prišli nazaj v svojo skalnato domovino. Pravijo, da noben Črnogorec ni ostal v Ameriki, če je le sploh mogel na pot. Tako se zavedajo, kaj je domovina. Doslej jih je menda došlo že do 2000.

Junaška smrt katoliškega duhovnika.

Kljub temu, da ponehavajo črnogorski boji, ne manjka junaštva. Kdor pade, pade kot junak. Dne 6. t. m. je padel na Kokariški gori katoliški vojaški duhovnik ulcinjskega bataljona frančiškan o. Andrej Jekavić. Bil je Črnogorec in s križem v roki je kazal svojim Črnogorcem, kako se bojuje in umira za krščansko vero. Njegova smrt je priča, da tudi Črnogorci razumevajo to vojno kot vojno križa proti polumescu.

GRKI — SOLUN.

Solun — opis.

Solun imenujejo »Kraljico Egejskega morja«, »Drugi Jeruzalem«, »Drugi Carigrad«, »Mesto najlepših žena«, »Mati Židov« ali »Vrata vzhoda«. Ta imena zasluži v veliki meri. S svojo trgovino je res kraljica morja. Svezan je z vzhodom in zahodom. Pre-

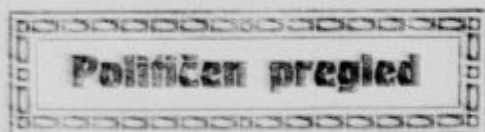
ko njega gre blago v Bulgarijo, Srbijo in na Grško. Trgovina je največ v judovskih rokah, zato se imenuje po pravici Jeruzalem. Polovica solunskih prebivalcev je Judov. Drugi so kristjani in Turki. Solun je znamenit radi trgovine. Sveti Pavel je pisal pisma Tesaloničanom (Tesalonike se je imenovalo včasih to mesto) in sv. Ciril in Metod sta bila tu doma.

V Solun marširali tudi Bulgari.

Tudi večji bulgarski oddelek, ki je imel boje s Turki severno od Soluna pod generalom Todorovom, je korakal v Solun. Na čelu Bulgarov sta jezдила bulgarska princa Boris in Ciril. — V Solunu prebiva mnogo Bulgarov.

Drugi grški boji.

Pri Pante Prigadiji v Epiru so Grki vrgli Turke nazaj in imajo sedaj presto pot proti Janini. — Te dni so izkrcali Grki svoje vojaštvo tudi na polotoku Kalkidika, ki leži jugovzhodno od Soluna.

DIPLOMACIJA IN VOJNA.

Diplomatične splitke. Avstrija in Srbija. Albanija.

Prepir med Avstrijo in Srbijo radi pristanišča v Jadranskem morju se še vedno vleče. Srbija neče odnehati, ker ima za seboj Rusijo in Francoze. Avstrija pa se sklicuje na svoje orožje. Pomirjevat in gladiti pot sprave je prišel pretečeni teden na Dunaju bulgarski politik Danev, predsednik bulgarskega državnega zbora. Videti je, da se je napetost malo ublažila in da se dobi srednja pot, kjer oba nasprotnika nekaj odnehata. Avstrija najbrž dovoli Srbom pristanišče v Jadranskem morju, dobi pa železnico čez srbsko zemljo v Solun.

Preporočna točka je pri tem zlasti samouprava Albanije. S pristaniščem ob morju bi bila namreč uničena avtonomija Albanije. Avstrija pa neče samostojno Albanijo imeti. Tudi Albanci so se začeli potegovati za avtonomijo svojih dežel.

Prilivave za vojno. Resnost časa.

Kako resen in dalekosežen je ta spor, kažejo priprave raznih evropskih držav. Rusija že ne skriva več, da je pripravila za boj pet armadnih korov. Italija je mobilizirala veronski kor, ki je ravno ob naši meji. Prepir radi Albanije bo tudi najbrž uplival na naše razmere do Italije, ker hočejo tudi Lah Albanijo. — Resnost časa kažejo dalje vojni posveti, ki so se vršili v Budimpešti in obisk našega prestolonaslednika v Berlinu. Da Avstrija tudi zbira pohariti svoje čete, je znana stvar.

Naše stališče glede Albanije.

Turki so na temu, da jih požene iz Evrope. Albanci so tudi povečini mohamedanci; obraniti tem samostojnost reklo bi se prepusiti spet kristjanu, ki so v Albaniji, novim mukam. Samostojna Albanija torej more le škodovati. Kaj pa naši interesi na Balkanu? Imejmo jih, pa so jih naši diplomati je zamudili. Naš cilj mora biti prijateljstvo z novimi balkanskimi državami. Zato naj se gre tudi Srbiji na roko.

Turki prosijo za mir.

Pri bitki pri Çataldži so se obrnili Turki na Bulgare, naj dovolijo premirje in povedo, pod kakimi pogoji ga sprejmejo mir. Turki so dolgo pokušali, da bi velevlasti nagovorile Bulgare za premirje, a ti so odklanjali vsako premirje. Sedaj se je turški minister Kiamil paša sam obrnil na bulgarskega poveljnika. Kak odgovor je dobil, ni še znano nikomur, dasi se mnogo ugiblje. Zdi se, da prej Bulgari ne bodo skleпали miru kot v Carigradu.

DRŽAVNI ZBOR.

Stališče hrvatsko-slovenskega kluba.

Stališče naših poslancev že davno ni bilo težavnejše in važnejše kakor v teh velikih dneh, ko se preosnavlja zgodovina Jugoslovanov. Ves jugoslovanski svet obrača poglede na dunajski parlament in jugoslovanske poslance. Jugoslovansko vprašanje je postalo najvažnejše vprašanje. Ako hoče monarhija poleg gospodarskih koristi na Balkanu varovati tudi svojo politično veljavo, je prva in nujna naloga merodajnih faktorjev, da omogočijo Jugoslovanom gospodarski in kulturni razvoj. — Ker se proti temu greši, greši na Hrvaškem s Čuvajem, pri nas z zatiranjem na Koroškem in Stejerskem, zato so naši poslanci z obstrukcijo opozorili na to petteče vprašanje.

Poseben odsek za vodstvo klubovih posl. Zadoščenje.

Ker sta voditelja kluba dr. Susteršič in dr. Korošec v Budimpešti pri delegacijah, zato so izvolili naši poslanci posebno vodstvo kluba za te dni, da lahko hitro odloči za trenutne potrebe. Načelnik je dr. Dulibič. Vodstvo kluba zahteva od načelnika proračunskega odseka, da vse nasilnosti, ki so se izvršile v proračunskem odseku proti našim poslancem, popravi; preje se sploh ne pogajajo o prenehanju obstrukcije.

Seje državnega zbora.

Seje poslaniške zbornice so obravnavale te dni manj važne stvari. Največ časa je vzela razprava o odgovorih ministra za pravosodje in ministrskega predsednika. Čehi in Nemci so ponavljali škandale, ki so redno vrše, kadar se pokaže pravosodni minister Hochenburger. — Izmed Slovanov je govoril dr. Vrstovšek. Povdaril je, da nastopajo Slovani v državnem zboru

tako ostro ne samo radi Čuvaja, ampak tudi radi Keritice, ki se nam gode na Koroškem in Stejerskem. In vidi se, da je tak parlament, kot je sedaj, za nas brez pomena.

ŠPANSKI MINISTRSKI PREDSEDNIK UMREJEN.

Najad na Canalejas.

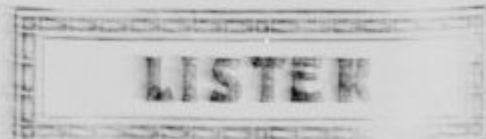
Iz dežele svobodomiselnih predahuhov iz Španije, prihaja strahovest, da je ustreljen ministrski predsednik Canalejas. V torek, dne 22. novembra je šel Canalejas v palačo nastajajočega ministristva. Ko je stopil iz kočije, mu je stopil nasproti anarhist Manuel Pardo, ga pozdravil in mu dvakrat nanj ustrelil. Predsednik je glasno zakričal in se zgrudil mrtel.

Morilci. Vzrok napada.

Morilec je znan anarhist Manuel Pardo Serrato Martin. Roden je bil na Špankem. Star je 27 let. Nekatera poročila trdijo, da se je po napadu sam usmrtil, druga, da ga je policija že spravila pod ključ. Morilec je iz znane šole Ferrerova. Poškipuje Canalejasu že prej grozila pisna. Vzrok umora je ta, da Canalejas ni v isti meri izpotalil vseh svobodomiselnih upov, kakor so jih stavili nam. Nasledil je proti izrednom svobodomiselnost.

Canalejas — sam svobodomiselnost.

Canalejas je bil sedaj v 20 letu svoje starosti. Vodstvo ministristva je prevzel leta 1910. Bil je pa že prej večkrat minister. Ko je postal ministrski predsednik, je začel preganjati katehizme na vsej črti. Canalejas je zapel katehizke šole in pospeval anarhistične brazverskih. Sprl se je tudi z Vatikanom. — Tako daleč kakor natevajo njegovi bratci francoski in anarhisti, namreč delati za republiko po zgledu Portugalske, ni hotel in administrator ni mogel, zato je padel.

Salomonovi račniki.

iz anekdotične po Rider Haggarde prave I. 41

(Dalje.)

Na robu te velikanske jame prav one, ki je bila zamarnovana na zemljo vidu starega dona, se je cesta razila na dvoje in držala na obe strani okoli nje. Na mnogo kraji je bila ta cesta zgrajena iz ogromnih kosov kamena, odvidno z namenom, da bi podpirali rob jame in preprečili, da ne bi kamniti padalo vanjo. Sli smo po tej cesti daleč gnanji od radovednosti, da vidimo, kaj so one tri velike postave, ki so se nahajale tamkaj in ki smo jih mogli razločevati od te strani velike jame. Ko smo prišli bližje, smo opazili, da so bili kolosi (orjaško kamenite postave) ene

ali druge vrste in smo pravilno domnevali, da so morali biti to oni »Molčeči«, katere je tako častilo kukuansko ljudstvo. Toda šele, ko smo dospeli čisto blizu, smo spoznali polno veličastje teh »Molčečih«.

Na ogromnih podstavkih iz temne skale so sedele tri orjaške postave po 20 črevljev vsaksebi in obrnjene doli po cesti, ki je držala kakih šestdeset milj daleč proti Lu — dve moški in ena ženska —, katerih vsaka je merila kakih dvajset črevljev od vrha glave do podstavka.

Zenska je bila lepo delo, toda na nesrečo so se poteze njenega obraza poškodovale tekom stoletij vsled vpliva vremena. Na vsaki strani njene glave sta se vzdigovala rogova vzhajajočega meseca. Moški postavi pa sta imela strašna obraza, posebno mož na naši desnici, ki je imel obraz zlodejev; oni na levi pa je imel sicer dostojanstven obraz, vendar pa je bil njegov mir videti strašen. Bil je mir nečloveške okrutnosti, kakor je opomnil Sergij, ki so jo stari pripisovali bitjem, ki so bila zmožna mnogo dobrega in ki so še mogla gledati trpljenje človeštva, ne morda z veseljem, vendar brez sočutja. Res strašna trojica so bili ti orjaki, sedeči v svoji samoti in zroči preko ravnine na kukuanski narod. Opazujoč te »Molčeče«, kakor so jih nazivali Kukuanci, bi bili radi vedeli, čegave so bile one roke, ki so jih naredile, kdo so bili oni, ki so izkopali jamo in naredili cesto. Nenadoma se domislim — ker sem dobro poznal zgodbe svetega pisma stare zaveze — da je zabredel kralj Salomon v zmote s čudnimi bogovi, izmed katerih sem se spominjal treh imen — Astoret, boginja Sidoncev, Kemoš, bog Moabitov, in Milkom, bog Amonitov — in povedal sem tovarišem svoje misli, da morda te tri postave pred nami predstavljajo one tri krive bogove.

»Hm!« je rekel Sergij, ki je bil učen človek in naredil maturo na gimnaziji, »morebiti je nekaj na tem; Astoret Judov je bila Astarta Feničanov, ki so bili za Salomona veliki trgovci. Astarto, ki je bila pozneje Afroditina Grkov, so predstavljali z rogovi kakor polumesec, in tamkaj na glavi ženske postave je razločno videti rogove. Morebiti je postavil te kolose kakšen feničanski uradnik, ki je vodil te rudokope. Kdo more povedati?«

Predno smo končali pregledovanje teh izvanrednih ostankov davne starodavnosti, je prišel Infadus, pozdravil »Molčeče« s tem, da je vzdignil svojo sulico ter nas vprašal, ali gremo takoj na »Kraj smrti« ali pa prej počakamo kosila. Ako smo pripravljene takoj oditi, je bila Gagul pripravljena nas voditi. Ker je bila šele enajst ura, smo — tirani od goreče radovednosti — izjavili, da hočemo takoj naprej, in jaz sem nasvetoval, da vzamemo seboj nekoliko živeža za slučaj, ako bi dalje časa ostali v jami. Gagul je sama izlezla iz nosilnice, Fulata pa je v jurbasu iz trsja naložila nekaj biltonga ter

nekoliko vrčev vode. Ravno pred nami, kakih petdeset korakov za hrbtom kolosov, se je vzdigovala navpična skalnata stena, 80 ali še več čevljev visoka, ki je tvorila podstavek visokega, s snegom pokritega vrha, dvigujočega se v zrak tritisoč črevljev visoko. Gagul nas je zlobno pogledovala in nato opirajoč se na palico krevljala proti navpični steni skale. Prišli smo do ozke trdno obokane odprtine, ki je bila podobna vходу v rov kakega rudnika.

Tukaj nas Gagul počaka, še vedno z onim zlobnim pogledom na svojem strašnem obrazu.

»Sedaj, beli gospodje iz zvezd,« je zapiskala, »veliki bojevniki Infadus, Inkubu, Bugvan in modri Makumazan, ali ste pripravljeni? Glejte, tukaj sem, da izvršim povelje svojega gospoda kralja in vam pokažem zaklad dragih kamenov.«

»Pripravljeni smo,« sem rekel.

Na ogromnih podstavkih iz temne skale so sedele tri orjaške postave...

»Dobro! Dobro! Ojunačite svoja srca, da boste mogli prenašati, kar boste videli. Ali pojdeš tudi ti, Infadus, ki si izdal svojega gospoda?«

Infadus je nagubančil svoje čelo ter odgovoril:

»Ne, jaz ne pojdem. Toda ti, Gagul, brzdaj svoj jezik in pazi, kako boš ravnala z mojimi gospodi. Iz tvojih rok jih bom zahteval, in ako se jim samo las skrivi, Gagul, boš umrla, in tudi, ako si stokrat čarovnica. Ali čuješ!«

»Čujem, Infadus, poznam te, vedno si ljubil bahate besede; ko si bil še dete, se spominjam, kako si pretil svoji lastni materi. Toda to je bilo nekdanj. Vendar ne boj se, ne boj se, jaz živim samo, da izvršim kraljevo naročilo. Izvrševala sem ukaze mnogoterih kraljev, Infadus, dokler niso navsezadnje oni izvrševali mojih. Ha! Ha! Jaz grem, da jim še enkrat pogledam v obraz, in v

Tvalinega tudi! Pojdite, pojdite, tukaj je svetilka,« in vzela je velik vrč olja in stenj iz ločja izpod svojega kožuho vinastega plašča.

»Ali pojdeš ti tudi, Fulata?« je vprašal Tomič v svoji grozni kukuansčini, katere se je nekoliko naučil pod nadzorstvom te mlade gospice.

»Bojim se, gospod,« je odgovorila deklica boječe.

»Potem daj jerbas meni.«

»Ne, gospod, kamor greš ti, grem tudi jaz.«

Brez vsakih nadaljnjih besedi je planila Gagul v vhod, ki je bil dovolj širok, da sta mogla dva človeka vstric skozi, in popolnoma teman; sledili smo njenemu glasu, ko nam je piskala, naj pridemo za njo, nekoliko boječi in trepetajoči, in ko smo naenkrat začuli neko frfetanje, se nismo lahko pomirili.

»Halo! Kaj pa je to?« je zaklicala Tomič, »nekdo me je udaril po obrazu!«

»Netopirji so,« sem rekel, »pojdite naprej!«

Hodili smo, kolikor smo mogli soditi, kakih petdeset korakov, tedaj smo opazili, da se po hodniku nekoliko svetlika. Obenem pa smo zagledali čudovit prostor.

Čitatelj naj si predstavi prostor največje katedrale (stolnica), kar jih je kdaj videl, seveda brez oken, toda nekoliko razsvetljen od zgoraj — gotovo po rovih, ki so bili v zvezi z zunanjim zrakom in narejeni v stropu, ki se je vzdigoval kakih sto črevljev nad našimi glavami — in imel bo nekoliko pojma o velikosti te ogromne jame, v kateri smo stali, samo s tem razločkom, da je bila ta naravna katedrala višja in širja kakor katerakoli, ki jo je zidala človeška roka. Vendar je bila neznanška velikost najmanjše čudo tega prostora; kajti podolgem so stali orjaški stebri, kakor iz ledu; to so bili veliki kapniki. Nemogoče mi je podati površno sliko, kako lepi in veličastni so bili ti stebri iz belega apnenca, merili so nekateri ob vznožju 20 črevljev in so se dvigali do stropa. Drugi so se zopet šele tvorili. Na skalnatih tleh smo opazili začete kapnike, podobne zlomljenemu stebri grškega templja, kakor je rekel Sergij, in visoko gori izpod stropa so visele ogromne ledene sveče. Tudi smo lahko videli in čuli, kako so se tvorili ti stebri; od časa do časa je namreč padla kaplja vode iz ledene sveče na steber. Na nekatere stene so kaplje kapale vsake dve ali tri minute po enkrat, in zanimalo nas je izračunati, koliko časa bi se pri takem kapanju potrebovalo, da se naredi tak steber, ki je n. pr. osemdeset črevljev visok in v premeru deset širok. Da je bilo tvorjenje, vsaj v enem slučaju, nepreračunljivo počasno, bo zadostovala sledeča primera. V enega teh stebrov smo našli vsekako mumiji (v razne oboje zavito človeško truplo pri starih Egipčanih) podobno postavo; ob njeni glavi je sedel egiptovski bog, brez dvoma delo kakega starodavnega delavca v tem rudokopu. To umetniško delo je bilo izvršeno nekako v naravni veliko-

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Na Balkanu se bijejo junaški boji zveznega krščanskega vojaštva proti razpadajoči Turčiji. Cloveška zgodovina ne pomni vojske, ki bi bila zahtevala toliko nadepolnih mladih življenj in ki bi bila prelila toliko krvi, kakor so jo popila zadnje dni s solzami krščanske raje namočena tla Balkanskega polotoka. Tudi velikanski uspehi te vojske nimajo vrste v človeški zgodovini. V par dneh so strli Slovani moč ogromnega turškega cesarstva tako, da bo v kratkem izginila skoro vsaka sled za Turčinom v Evropi.

Cel svet zasleduje z največjo napetostjo to vojsko, ter pričakuje poročil o njenem koncu in njenih posledicah, kaj šele mi Slovenci, na katere utegne uspeh te vojske odločilno vplivati.

Ker smo pa vezani samo na poročila v časopisju, ki se razgubijo in so včasih netočna, kratka ter si večkrat nasprotujejo, je pač upravičena želja, da se izdajo dogodki sedanje vojske v posebni knjigi, katero bi brali še naši potomci in se ob nji navduševali ob junaških činih balkanskih Slovanov.

V tej knjigi je vojska točno opisana, kakor se je vršila, vestno so zabeležena junaštva in vojni dogodki, da bo vsak iz knjige natančno posnel, kako so zmagovalci napadali, in kako se je nasprotnik branil. V pojasnilo so sprejete v knjigo ne samo lepe slike in zemljevidi, marveč tudi načrti vojnih pozorišč, pojasnjevalne skice k gibanju čet in njihovi razvrstitvi.

Prvi sešitek te knjige je ravnokar izšel pod naslovom

Vojska na Balkanu 1912

po raznih virih sestavila profesor dr. Vinko Šarabon in profesor Anton Sušnik.

Cena 1. sešitku 40 vinarjev; cela knjiga bo veljala 3 do 4 krone.

Ta vojska pa ni za nas samo z narodnega stališča izrednega pomena, temveč tudi z verskega stališča; saj se raduje ves katoliški svet, da je prišel čas, ko bo kruti Turek prejel plačilo za vse krivice, ki jih je prizadejal tekom stoletij krščanskemu imenu in krščanskim Slovanom. Sedanja vojska proti Turčiji je moderna križarska vojska. Želimo le, da bi za krščanstvo imela popolen uspeh. — Grški kralj je ob začetku vojske poslal sledečo brzojavko zveznim državam na Balkanu: „Molitve štirih združenih držav se dvigajo k Bogu vsemogočnemu, ki prosijo pobožno in goreče za zmago novemu krščanskemu pohodu. Naj Gospod v svoji dobrotljivosti blagoslovi napore skupnih armad... Moje ljudstvo, moji vojaki in jaz — pošiljamo bulgarskemu in srbskemu narodu, kakor tudi črnogorskim junakom pozdrav bratske ljubezni. Oči imamo uprte na križ ter si volimo bojno geslo: „V tem znamenju bo naša zmaga!“

Prvi sešitek določimo vsakemu naročniku takoj, ko nam dojde naročilo; nadaljne sešitke pa določimo v presledku osmih dni. — Prvi sešitek obsega predzgodovino te vojske, ki je za umevanje poznejših dogodkov neobhodno potrebna. Najzanimivejša in najbolj privlačna tvarina o novih vojnih dogodkih in operacijah sledi v prihodnjih sešitkih.

Naročniki naj se takoj zglasijo, da nam bo mogoče določiti visokost naloga in vse potrebno pripraviti za točno razpošiljanje. Naročnino sprejema

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

sti kakih pet črevljev visoko; toda v onem času, ko smo ga mi videli, je moralo preteči že tritisoč let, kar je bila podoba narejena, steber je bil šele osem črevljev visok in se je še vedno tvoril. Ako vzamemo, da je kapnik ves čas enakomerno naraščal, dobimo,

da je steber zrastel vsakih tisoč let za en črvelj in za en dober palec vsakih sto let.

Včasih so dobili kapniki čudne oblike, najbrže zato, ker voda ni vedno kapala na isto mesto. Tako smo videli ogromno skupino, ki je morala tehtati

kakih sto ton, kakor prižnica, lične okrašena na zunanji strani kakor s čipkami. Drugi so bili podobni čudnim živalim in na stenah jame so bile opaziti risbe, podobne pahljicam, kakor iz slonove kosti, podobne onim, kakor jih mrzaz naredi na šipah.

RAZGLED PO DOMOVINI

Položnice bomo priložili prihodnji, 48. številki »Domoljuba«, kot smo že zadnjič sporočili. Naj jo vsak takoj po prejemu »Domoljuba« vzame iz lista in jo takoj izpolni in z zneskom 3 K odda domačem u poštne mu uradu, kjer mu dostavlja list. Oni naročniki, ki prejema list pri poverjenikih, v »Domoljubu« ne bodo našli te položnice, ker je ne rabijo in oddajajo naročnino vselej poverjenikom. Za pravilno izpolnitev položnic bomo v prihodnji številki priobčili obširno pojasnilo, že danes pa omenjamo, naj na srednji del vsak napiše svoj naslov in ne naslov našega upravištva. — Položnice bodo seveda prejeli tudi tisti naročniki, ki so že plačali za leto 1913., ker bi imelo upravištvo preveč posla, če bi moralo izvesti one naslove. Vsak tak naročnik naj položnico shrani ali jo pa odda svojem prijatelju.

Novi naročniki, ki pošljejo takoj znesek 3 K za leto 1913., dobe za svoj vse »Domoljubove« številke od dneva pošiljatve naročnine. Najlepa prilika, ki se je lahko poslužiš, da postaneš naročnik dobrega časopisa!

ZREBANJE VELIKE LOTERIJE »SLOVENSKE STRAŽE«.

Prvi glavni dobitnik v vrednosti 5000 K je zadela št. vilka 67.932.

Drugi glavni dobitnik v vrednosti 1000 K je zadela številka 86.108.

Tretji glavni dobitnik v vrednosti 500 K je zadela številka 82.975.

Četrti glavni dobitnik v vrednosti 500 K je zadela številka 11.323.

Dvanajst številčk pred temi številkami in trinajst za njimi dobi dobitke v vrednosti po 20 K.

Dobitke v vrednosti po 100 K so zale nasled. številke: 86.079. — 64.884. — 6373. — 36.150. — 49.797. — 25.300. — 82.882. — 64.922. — 72.279. — 9663. —

Deset številčk pred temi številkami in deset številčk za temi številkami dobi dobitke v vrednosti po 10 K.

Dobitke v vrednosti po 50 K so dobile številke: 45.614. — 13.059. — 93.959. — 30.670. — 91.771. — 32.495. — 28.412. — 60.964. — 96.570. — 5357. — 62.922. — 42.256. — 26.631. — 78.342. — 62.726. — 10.068. — 47.874. — 94.920. — 25.870. — 83.863. — 93.771. — 28.776. — 86.898. — 42.139. — 55.631. — 78.188. — 78.308. — 83.975. — 19.125. — 49.110. — 37.262. — 52.675. — 20.849. — 59.377. — 92.163. —

35.894. — 19.998. — 99.250. — 89.815. — 26.229. —

Petnajst številčk pred temi številkami in petnajst za njimi ima dobitke v vrednosti po 5 K.

Za župana v št. Vidu nad Ljubljano je bil zopet izvoljen dosedanji župan g. Anton Belec. Za županovega namestnika pa ondotni gostilničar in mesar g. Val. Corman. Liberalno »kmetško« trobilo »Slov. Dom« vsled tako sijajne zmage naše stranke še sedaj ni dobilo sapa in o volitvah še sedaj ne vé ničesar poročati.

Duhovska vest z Goriškega. Za kuracijskega upravitelja v Ročinj pride preč. g. Ivan Drašček, dosedaj kaplan v Mirnem pri Gorici.

Cesarjev dar. Svetli cesar je daroval iz zasebne blagajne 2000 K za cerkev čč. oo. kapucinov v Gorici.

Za pogorelec v Trebči vasi pri Žemberku. Poslanec Jaklič je vložil v državnem zboru predlog za podporo pogorelcem v Trebči vasi.

Strela v novembru. V torek, dne 12. t. m. ob 4. uri zjutraj je udarila strela v vezan kozolec Matije Tršar, vulgo Mesojelec na Brodu pri Logatcu. Poslopje je docela pogorelo. Strela je prišla tudi v živinski hlev, kjer je ubila dve kravi, hleva pa ni užgala. Isto hišo je v zadnjem času zadelo več hudih nesreč. — Skoro v istem času je udarila strela v hlev F. Šega, posestnika v Malem logu pri Loškem potoku na Dolenjskem. Ubila je eno kravo in poleg stoječo telico v vrednosti okoli 600 kron. Ognja ni užgala.

Dve smrtni nesreči. Ponesrečil se je Jožef Groznik, posestnikov sin iz Pungerta ob Temenici na Dolenjskem. Peljal je 7. t. m. poln voz žita v mlin. Med potjo se je pa voz zvrnil nanj, mu zlomil desno nogo v goleni in ga pritisnil čez prsa. Peljali so ga v bolnišnico usmiljenih bratov, kjer je pa že drugi dan vsled poškodbe umrl. — Dne 8. novembra je peljal Gregurjev hlapec, 24 letni Andrej Veber, iz Zalegaloga žaganice na Škofjo Loko. Odsel je od doma okrog pol štirihi. Ko pride do vasi Studeno, občine Selca, zavre voz na klancu in hoče iti ob vozu. A naenkrat se os pri vozu prelomi in voz fanta tako stisne, da je bil takoj mrtev.

Truplo v Ljubljani. V Ljubljani so dne 5. t. m. dobili truplo 50 do

60 let starega moškega ter ga prepeljali v mrtvašnico v Štefanjo vas. Utopljenec je ležal kakih šest tednov v vodi.

Deklica zgorela. Dne 4. t. m. popoldne se je v Budanjah pri Vipavi več otrok brez nadzorstva igralo v žigalicami. Vnelo se je listje, obenem pa tudi obleka 4 letni deklici posestnika Franceta Marča. Ker ni bilo blizu nobene pomoči, je zgorela na deklici vsa obleka in je revica nato v nekaj urah umrla.

Z voza je padel 8 letni deček Marij Batistič, ko se je vozil zraven svojega strica Mučiča. Voz je šel čezenj in mu je zlomil par reber. Deček je po par dneh vsled notranjih poškodb umrl. Batistič je bil doma iz št. Andreža na Goriškem.

Trojčki. Trojčke je povila Marija Kaiser, po domače Fanečka v Drevljih na Zili na Koroškem, ki pa so se še tisti dan preselili med zbere nebeških kralcev.

Mrlič v Dravi. Dne 10. t. m. so našli v Dravi na Koroškem truplo moža, starega 40 do 50 let, delavskega stanu. Mrlič je moral ležati v vodi že kak mesec dni. Mrliča so prepeljali v mrtvašnico v Grabštanj.

Iz Gorj nam poročajo z ozirom na našo vest v 42. številki »Domoljuba«, da se je pravi prepir med Jan. Strgarjem in Ant. Zvanom vnel šele izven gostilne Potočnikove v Krnici ter da se je Zvan že tekoma desetih minut po zadanem udarcu sam podal na skedenj Ivane Potočnikove.

Nepojasnjena smrt. Dne 10. novembra zvečer so našli v potoku Hrastnica blizu Škofje Loke mrtvega 64 letnega Boštjana Košir iz Črnega vrha. Pri njem so našli nad 70 K denarja. Popoldne so ga še videli v Škofji Loki.

Suha toča je padala 13. novembra okoli 7. ure zvečer v Gorici.

Prijeli so v Švici nepoštenjaka, ki je kot blagajnik kemične tovarne v Ljubljani poneveril 18.000 K in pobegnil. V devetih dneh je zapravil 6600 frankov.

Eno jajce 16 vinarjev. Na goriškem trgu je cena kokošjim jajcem silno velika. Eno jajce stane 14—16 vinarjev. Pred par leti je stalo eno jajce 4 vinarje.

Promocija. Dne 13. t. m. je bil na dunajskem vseučilišču odvetniški kan-

didat Mark Natlačen promoviran za doktorja prava.

I. tečaj za lesna dokončevalna dela v št. Vidu (nove načine namakanja in poliranja mizarških izdelkov) priredi »Zavod za pospeševanje obrti na Kranjskem« s pomočjo c. kr. oddelka učil za obrtni poduk. Tečaj je predvsem namenjen mizarjem v št. Vidu nad Ljubljano in okolici, da se jih seznanijo z novjšimi lesnimi dokončevalnimi deli. Začel se bo dne 2. decembra t. l. in se bo vršil v novem šolskem poslopju v št. Vidu. Trajal bo okoli osem dni. Obisk tečaja je brezplačen, plačati je le 5 K položnine, ki se vrne udeležencem pri rednem obisku ob zaključku tečaja. Sprejeti se more le še nekaj udeležencev ter so zadevne prijave vložiti na »Zavod za pospeševanje obrti na Kranjskem v Ljubljani, Dunajska cesta št. 22« ali pa potom načelstva mizarске zadruga v št. Vidu nad Ljubljano.

I. tečaj za kolarje v Ljubljani priredi »Zavod za pospeševanje obrti na Kranjskem« začenši z 26. novembrom do 21. decembra t. l. V tečaju se bo poučevalo vsak dan po pet ur, predvsem strokovno risanje, sestavljanje delovnih načrtov za najrazličnejše vozovne konstrukcije ter oziralo posebno še na splošno važna izkustva v kolarski obrti. Tečaj bo vodil voditelj vzornih obratov c. kr. obrtno-pospeševalnega urada na Dunaju in se bo vršil na državni obrtni šoli v Ljubljani. V tečaj se sprejme lahko še nekaj udeležencev in so nasloviti zadevne prijave v najkrajšem času na »Zavod za pospeševanje obrti na Kranjskem v Ljubljani, Dunajska cesta 22«, na prepozno došle prijave se ne bo moglo več ozirati. Obisk tečaja je brezplačen, plačati je le takoj pri prijavi 10 K položnine, ki se vrne vsem udeležencem ob zaključku tečaja, če so se ga redno udeleževali.

Za Miklavža priporoča »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani sledeče knjige, ki bodo otroka zabavale in vzgajale:

Našim malim! Vzgojne slike iz svetega pisma, posebno iz Kristusovega življenja. Z mnogimi večbarvnimi slikami in kratkim besedilom. Cena 90 vin.

Robinzon starši. Povest o Robinzonu v podobah z okrajšanim besedilom. 1 K 40 vin., na močni lepenki 1 K 90 vin.

V zverinjaku. Knjiga s podobami (domačih in tujih živali) za nazorni pouk. Cena 90 vin., izdaja na močni lepenki 1 K 50 vin.

Hitra voznja po železnici. Knjiga s podobami 1 K 60 vin.

Slovenski A B C v podobah. Cena 80 vin., trdo vezano 1 K 20 vin.

Angelček, vsi letniki od 1. 1893. naprej. Vsak letnik vezan samo 1 K. Obsega mnogo mičnih povestic, pesmic, slik in poučnih sestavkov vzgojne in zabavne vsebine.

Kraljevič in berač. Povest za ljudskošolsko mladino 60 vin., vezano 80 vin.

Zahvala. 3627

Dne 8. novembra t. l. pogorela so naša poslopja, katera smo imeli zavarovana pri domači »Vzajemni zavarovalnici v Ljubljani«. Škoda cenila se je takoj po požaru in tudi odškodnina v našo popolno zadovoljnost nemudoma po ugotovitvi škode izplačala, vsled česar priporočamo ta edini domači slovenski zavod vsakemu najtopleje. Pristopajte torej k tej domači zavarovalnici!

Trebčavas, dne 12. novembra 1912.

Neža Jerše, podpisal in priča Simčič; Jos. Jarc, Ivan Arhar, Jos. Fabjan, Marija Kocijančič, Ivana Koren, Ana Bednarc.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje:

Ljudska posojilnica Ljubljana

Miklošičeva cesta šte. 6
(tik za frančiškansko cerkvijo)

sprejema hranilne vloge in jih obrestuje po 4 1/2% brez kakega odbitka.

Uradne ure od 8. zjutraj do 1. popoldne.

Glej inserat!

Gorenjske novice

Hranilnica in posojilnica v Kamniku na Šutni je v seji načelstva in nadzorstva z dne 3. listopada 1912 zvišala obrestno mero hranilnih vlog od 4 1/4% na 4 1/2%, tako, da dobi vsak vlagatelj po novem letu 1913. od 100 K čistih 4 K 50 vin. obresti brez vsakega odbitka.

g Iz št. Vida nad Ljubljano. Novo brizgalno, ki jo goni motor, so preizkusili preteklo nedeljo. Preizkušnja se je izvršno obnesla. Brizgalna sestoji na zistemu centrifugalne moči in je skorej gotovo prva te vrste na Kranjskem. — Nove reči. Dvorana izobraž. društva v Dravljah dobi še do božičnih praznikov nov oder, župna cerkev pa spomladi nova okna. — Sv. misijon se bo pri nas obhajal v adventu od 14. do 22. decembra t. l. — Novi občinski odbor se

je že konstituiral. V nedeljo bodo župan in občinski svetovalci prisegli, takoj nato bo prva seja. Na dnevnem redu je proračun za l. 1913. Med drugim se bo sklepalo tudi o posredovalnem uradu, ki ima zlasti to hvaležno nalogo, razne prepire poravnati doma, da se prihranijo sodnijski in advokatski stroški. — Tako je prav. Gosp. župan ima namen javne občinske seje sklicevati v dvorano pri Cebavu. Tako bo imel vsakdo priliko poslušati, kaj se obravnava pri seji. — Zopet v lom. V noči od nedelje na ponedeljek so tatovi vlomili pri »Johanu«, odtrgali so omrežje v oknu in vdrli v prodajalno. Zadnje čase se vlomi množe in ponavljajo. V tem oziru je zelo obžalovati, da je naša orožniška postaja nastanjena v Vižmarjih in ne v središču št. Vida, kjer se dannadan pojavljajo sumljivi postopači.

g Mošnje. Kmalu bo minulo poldrugo leto, kar je tukajšnja mlekarna ustavila delo. Škoda za stroje in stavbo! In vendar ne kaže drugače, dokler bo ljudstvo tako lahkomišljeno obrabčalo hrbet lastni zadrugi, pa poslušalo njene nasprotnike. Na zahtevo večine se ponuja mlekarna v najem ali v prodajo; toda tisti, ki so kdaj imeli pri zadrugi največ koristi in dobička, odganjajo najemnike in kupce. Zato ne ostane drugega združnikom kakor na novo se prav resno okleniti mlekarnel. Čez mesec dni bo zadruga zopet v lepem tiru in nihče ne bo mislil več na prodajo. Če se pa to ne zgodi, pa naj bodo člani le pripravljene na gotova doplačila in izgube! — Zadržnik.

g Iz Sore. Grozna družinska žalo igra. Dogodka, kakor se je izvršil na večer od nedelje na ponedeljek, ne pomnijo Sorci. To noč je namreč kajzar Gulba — Jakob Polensek iz Ločnice svojo ženo Nežo tako grozno pretepel s cepcem in burklami, da je umrla. Ze na večer se je pričel pretep. Ko je prišla neka žena v hišo, je ubita prosila, naj pri njej prenoči, češ, mož ji je zagrozil, da jo to noč ubije. Dotična je odšla, ker jo je bilo groza, po sosedo. Ko se je čez nekaj časa vrnila, je našla moža, ko je ležal ob svoji ženi na tleh v veži. Žena je bila že mrtva. Nato jo je mož potegnil v hišo, sam šel z otroci na peč in tako prebil celo noč. Sosedom, ki so prišli na sporočilo dotične žene, je rekel, da ga ne bo nihče sodil. Bali so se, da se tudi sam usmrti. Vendar se ni ganil od hiše in počakal orožnikov, ki so ga odvedli v zapor. Sodnijska obdukcija je dognala, da ni bilo smrtne udarca, ampak je smrt morala nastopiti vsled strašnega pretepanja, ker je bila vsa črna po životu. Pokojna je bila stara šele 29 let in na žalost silno vdana žganjepitju. Mož prvotno ni bil pijanec. Zadnje čase je začel tudi popivati. Žena mu je pred kratkim ušla na Korško, kamor je šel mož po njo. Ostali so doma trije majhni otročiči. Eden je slep na eno oko, najstarejši ima pohabljen roko, ker se niso brigali zanj, ko si jo je zlomil. Sama zanikernost, po

vzročena po nesrečnem alkoholu. Ali bodo taki strašni dogodki kaj izmodrili one, ki so tako grozno vdani žganjetju? Boj alkoholu!

g Bohinjska Bistrica. Gdčna učiteljica Zemljanova je otvorila gospodinjški tečaj. Oglasilo se je že več gojenk.

g Stražišče. Tem potom se najtopleje zahvaljujem vsem sosedom, slavnicima požarnima brambama iz Stražišča in Kranja ter sploh vsem, kateri so mi kakorkoli pomagali pri požaru mojega gospodarskega poslopja dne 6. t. m. Le požrtvovalnosti teh se imam zahvaliti, da so mi oteli že vžigajočo se hišo in mi že iz gorečih svinjakov rešili živali gotovega pogina. — Janez Rozman, posestnik, Stražišče 42.

g Iz Bohinjske Bistrice. Na našem kolodvoru so izstopili trije ljubljanski srednješolci nižjih razredov. Službujočemu gosp. uradniku so se zdeli zelo sumljivi. Denar jim je potekel, pa so se k nam zatekli, da se odpeljejo skozi predor in potem dalje peš v Črnogoro. Gosp. župan jih je pa dal odpeljati v Ljubljano, da si malo ohladi svojo mlado, vročo bojno kri. — Za gospodinjški tečaj se kaže velika vnema ter so starši zelo hvaležni gdčni učiteljici Zemljanovi. — Sobotnega »Slovenca« nestrpnost čakamo, vsi ga hočejo brati. Spoznali smo, da ima »Slovenec« najbolj točna in zanesljiva poročila.

g Iz Ihana. Od dne 23. do 27. oktobra se je obhajala pri nas obletnica sv. misijona in evharistična slavnost po č. g. jezuitih iz Ljubljane g. P. Al. Žužek in g. P. J. Pristov. Obhajanih je bilo 1390. Bodi izrečena obema gospodoma za njihov trud najtoplejša zahvala. Naj bi pa Vsemogočni tudi dodelil, da bi besede prečastitih g. patrov ostale dolgo v spominu in obilni sad obrodile.

g Moravče. Zavednosti manjka ljudem, tako bi rekli drugje, če bi videli, koliko različnih zavarovalnih tablic je nabitih po hišah naših somišljenikov. Liberalne, nemške, amerikske in morda še kake druge zavarovalne družbe pošiljajo svoje agente okrog, ki delajo škodo naši »Vzajemni zavarovalnici«. Odprite oči ljudje, zaupajte svojim in ne dajte se pregovoriti tujim agentom. Če podpirate tuje zavarovalnice, se Nemci maste z vašim denarjem, namestu da bi ostal v domovini, če se pa zavarujete pri liberalnih, tedaj krmite svoje nasprotnike in jih debelite, da so še bolj ošabni. Zastopnik naše »Vzajemne zavarovalnice« je Janez Bergant v Krascah. Nемец bi vsakega Slovenca pohrustal, če pa dobi kak denar od njega, mu pa še slovensko tablico pošlje. — Odpoved zadržništva se mora narediti pisмено do 30. novembra. Štiri tedne po običnem zboru, ki se navadno vrši v decembru, se pa dobi delež izplačan. To v pojasnilo na razna vprašanja. — Šnopsarije v Moravčah igrajo veliko vlogo. Toči se ob sobotah pozno

v noč, toči se ob nedeljah zjutraj že ob peti uri in to v bližini financarjev in orožnikov. Bi bilo tudi dohro, da bi se ponoči kaj p. dalo! — Vodnjak na farovškega Strišču je popravljen, pa ne od vaskega odbora; če bi tega čakal, bi najbrže še preteklo precej časa. Pa kaj se hoče, najbrže manjka.

Dolenjske novice

d Krka. Kmetijsko predavanje o gnojenju travnikov z žlindro in kalijevo soljo smo imeli v nedeljo, dne 17. novembra. Predaval je ing. A. Vederšnjak. Kmetje so se udeležili v obilnem številu predavanja in mu z velikim zanimanjem sledili. Za gnojitev travnikov je tukajšnja kmetijska podružnica baje naročila čez 11.000 kg umetnega gnojila.

d Št. Rupert. Kako so liberalci gospodarili, kaže sedaj proračun, ki izkazuje 3000 K primanjkljaja, torej samo za okroglih 500 K manj, kakor smo mi poročali takrat, ko je bilo »čezdajanje« pri županstvu maja meseca. Takrat je »Domoljub« poročal, da je primanjkljaja nekaj nad 3500 K, pa so liberalci tajili in lagali, da bo novi župan še denar dobil, do 3000 K puša so pa pustili. In zato so naši ljudje obsojeni, če govore, da je liberal. Županstvo slabo ali za nič gospodarilo. Če ne bi bili liberalci ukradli blagajnika, bi se še bolj videla njih kunštna politika. Sedaj se bodo menda tudi sodišča prepričala, da so naši ljudje imeli prav in da so po pravici grajali liberalce. — Andrejev semenj v Št. Rupertu za blago in živino bo v ponedeljek, dne 25. novembra. Zadnja leta se je ta semenj zopet oživil, posebno živine je bilo veliko. Kupci se pri tej priliki lahko obrnejo tudi na Živinorej. zadrugo, ki bo rada postregla z imeni gospodarjev, ki imajo živino na prodaj. — Živinorejska zadruga naznanja, da se lahko oglasi, kdor ima živino na prodaj, da se potem razglasi ali v »Kmetovalcu« ali drugod. Dobro je to tudi za domačine.

d Popotnik iz Mirne doline. Mesec je moja najbolj žalostna novica, da se je letos pridelalo zelo malo vina in še to je kislo. Reveži, kateri so privezani samo na vinograd! Vino se je po gostilnah podražilo na 52 krajcerjev in črez. Bo pač vsak dobro prevdral, predno prestopi prag gostilne. Ne bo letos tudi voda dobra. — V Tržišču bodo spomladi zgradili vodovod. Zvedel sem, da bo pomagal — čujte — »klerikalni« deželni odbor. Dokler so v deželi gospodarili liberalci, so Tržiščani zastoj čakali vodovoda. — Povsod se zdaj veliko govori in sliši o balkanski vojski, v Tržišču pa sem zvedel še za drugo vojsko. Liberalci napadajo liberalce. Kje? V »Slovenskem Domu«.

Potnik brezverskega »Doma« napada — čujte — ne toliko klerikalce, ampak veliko bolj in še grše — liberalce. Ostudno je napadel znanega trgovca v Šentjanžu in njegovo gospo v Tržišču. Nazadnje se je sprivil tudi na nadučitelja, češ da je njegovo petje v cerkvi tako, da ga »Domov« dopisnik poslušajo samo za pokoro. Noben klerikalec še ni tako hudo napadel liberalcev, kakor »Slovenski Dom«. Prav tako, bodo vsaj tudi tisti Trojičani izpregledali, katerim je oči prerastla liberalna mreha. Spoznali bodo, kdo dela zanje, kdo pa jih samo maže. — Tatje po naši dolini mirno opravljajo svoj posel. V Mokronogu so ukradli kolo Heferletu, v nedeljo ponoči pa načelniku mokronoške postaje in eno njegovemu uslužbencu. Tat je načelnikovo kolo razbil. Tisto noč so vlomili na puščavi v gostilno gosp. Florijančiča. Velika predrznost! — Vojska je pustila tudi tu svoje sledi; trgovci kupujejo jajca silno drago. — Mizar g. Umbergar je pred par tedni kibnil, zamotaia so se mu čreva, rešili so ga v novomeški bolnici, pa tudi komaj. — Mrivega so našli na Smetovščih Franc Peršeta, Štembuharja. Zadelo ga je kap. — Radovoljka učiteljica g. Reza Mejak je nastavljena v Št. Rupertu. — Žito se je slabo vrastlo, živali delajo po polju veliko škodo, vran je že kar črez mero. — V Št. Rupertu je šel mlekar k vojakom, no, pa si je za ta čas priskrbel naslednika; — dekleta so za to delo tudi kot nalašč. — Ljudje, varujte se agentov! Marsikateri je bil že goljufan. Sem slišal več pritožb. — Šivalni in vezni tečaj so imeli v Tržišču; udeležba je bila povoljna. — Mahnil sem jo dalje proti Boštanju. Prišel sem do vasi Boštanj. V vas pa nisem šel, ker nisem mogel — zaradi blata. Tako slaba so boštanska pota, katera popravljajo liberalni očetje.

d Iz Tržišča. Vandrovec se je obregnil ob Tržišče v zadnji številki »Slov. Doma«. Napada Orle z grdimi lažmi. Napada tudi gdčno Drago in tržiške pevce. Ker dobro poznamo liberalno oliko, na vse odgovarjamo samo tole: Kakor gotovo je, da še nikoli niso ušesa nobenemu oslu zrastla do neba, tako gotovo je, da bode teh surovih in lažljivih napadov enkrat konec! Za to bomo poskrbeli!

d Krmelj. Hvala Bogu! znebili smo se zelo neljubega gosta v osebi direktorja karmelske premogokopne družbe, Gmeyerja. Ta mož je delal večne težave kmetom, ki so imeli kako pravico odškodovanja pri družbi, a tudi delavstvu je utrgaval plače na način, ki se ne dá upravičiti. Zelo smo se oddahnili, ko je odjadral! — Karmelski pošti bi priporočili, naj bo bolj točna in naj ne pušči strank čakati po cele pol ure. Tudi obnašanje nasproti strankam ni čisto korektno. Toliko za enkrat!

d Loški potok. V jutru 12. t. m. je udarila sirela med dežjem in snegom v hlev posestnika I. Šega v Malemlogu. Ubila je kravo in eno telico. Ognja ni užgala. Strela v tako poznem zimskem

času je nekaj nenavadnega, poleg tega še toliko škode! — Za zimo se je od nas zopet izselil skoro ves moški svet. En dan je odšlo 28 kompanij, to je do 300 mož in fantov v jugoslovanske šume. Prej je odšlo še več kompanij, tako da se je izselilo do 400 mož in fantov. Da bi bilo zdravja in ugodno vreme, pa se bo že nekaj zaslužilo. Dal Bog!

d **Stari Kot** (Draga). Vpliv balkanske vojske sega tudi k nam. Navadno smo šli za zimo vsi moški tja v Srbijo, Rumunijo in sploh na jug. Letos jih je pa še sedaj veliko doma, ker ni dela. Vojska je zavrla tudi gozdno delo, kar bo pa za nas hud udarec, zlasti letos, ko je valed preobile moče itak slaba letina.

d **Škocijan pri Mokronogu**. Na občinski cesti iz Škocijana v Dole je ležal ves teden velik hlod. Dva dni ravno počez. Potem ga je nekdo nekoliko odvalil. Kakšna nesreča bi se bila lahko zgodila, ki bo pridiralj ponóči kak voz. Lani sta bila na isti cesti dva prepada, ki ju je postrežna gosposka s svojim še bolj postrežnim županom šele po daljšem času na pritožbo v »Domoljubu« dala popraviti. Na ta način se naravnost škoduje hribom. Kajti kateri vinski trgovec se bo peljal po takih potih v hribe po vino?

d **Iz Šmarja**. (Kako pojo tukajšnji liberalni ptiči.) Pravcato zimo imamo. Pota so zamedena, burja brije po polju in vsakdo je najbolj vesel — pri gorki peči. V Šmarju pa imamo posebnost, da nam poje zdaj po »Dnevu« škerjanc. Pravzaprav je ženskega spola, pa tisto nič ne dá, saj tudi petje ni bogve kako prida. Ni prijetno žgolenje slavčev, ampak stara pesem »farške gonje«, ki je že tisočkrat ponovljena, pa vendar pravemu liberalcu ne doni nič prijetnejše po ušesih, kakor ona. Pa tudi najlažje je to. »Far« se ne zmeni mnogo za take napade: prebere, se posmeja, pa je vsega konec. Ako pa poje ona po »Dnevu«, poje on podnevu in ponoči, da mu ni lahko priti do konca, toda ponoči poje sam on in petelin. S tem škerjancem pa »rajta« in mu prilaga nekov Lah. Pravi sicer, da je domačin in tudi »farški« kruh mu je že dišal, bil je celo že v Ameriki, ter se tam ni naučil samo »rajtati«, ampak je prinesel tudi celo korito inteligence domov, katera se ima sijajno pokazati njegovim strmečim znancem in sovaščanom. Ima celo vrsto načrtov, katere želi uresničiti. Šmarje mora

postati prva vas na Kranjskem, po kateri se mora cediti »liberalni« med in mleko. Svojim najboljšim prijateljem je že razodel skrivnost, da bo on zoper to, da bi županstvo plačevalo organista, češ, saj ga ne potrebuje in izhaja lahko brez njega. Dekan in kaplan naj si ga sama držita, ako hočeta. Za ta denar naj se naroči raje 20 iztisov »Dana«. Le hitro ga izvolite, Šmarijci, magari za župana, slavljeni boste po vseh liberalnih novinah, kakor najbolj razsvetljeni — med vsemi naprednimi Dolenjci. Tako pojeta ta dva liberalna ptiča. Semtertje se že oglašajo pristaši, sicer še nekoliko boječe, pa bo že šlo. Posrečilo se jima je, da sta dobila res nekaj pristašev, pa grem staviti, da se bodo še kesali, da so se preveč zaverovali v liberalno petje.

d **Iz Lanišč pri Šmarju**. Z neko posebno vneto in divjostjo se vrši letos agitacija za občinske volitve. Vse nekako kaže, da hoče liberalna stranka spraviti skupaj vse, kar misli, da ima povod biti zoper krščansko mišljenje pretežne večine v župniji. Nam je to tudi prav! Bodemo vsaj enkrat vedeli, kdo je z nami, kdo je zoper nas. Obzljajemo samo to, da je veliko sicer poštenih ljudi, ki pa slepo verujejo, kar jim pridigujejo njihovi liberalni pridigarji. Pa tudi prav! Kdor nima toliko srčnosti, da bi se upal upreti par liberalnim fantinom, ali kakemu Javorniku, ni vreden, da bi se smel imenovati krščanski mož. Pa oglejmo si posamezne osebe. Vodja je neki Antón Šerjak, doma iz nekdanj znamenite, skozi in skozi krščanske hiše Krčonove na Blatu. Po obrti je mesar in se je izučil pri znanem Javorniku v Laniščih. V hvaležen spomin pa zdaj zanj agitira. Ima sladak in namazan jezik, kakor njegov učitelj v Laniščih, in je celo — tako se govori — potegnill za seboj Šerjakovo družino. Mi računamo s tem, da ima vsaka stranka svoje izdajice! To pa tudi vemo, da ako bi pokojna župnika Krčona to videla in vedela, bi se nejevoljna obrnila v grobu. Zvest tovariš Šerjakovemu je Bobnov Janez iz Blata, oba zvesta pristaša Javornikova. Ako bi S. L. S. pridobila Javorniku gostilniško koncesijo, bi on miroval, tako pa ne bode. Da ima šmarijska občina s svojimi 1404 prebivalci brez Javornikove gostilne še 15 drugih, je pa menda vendar tudi nekaj takega, da mora obuditi pozornost visoke c. kr. vlade, od katere zavisi koncesija. Šmarijski občani menda

vendar niso samo za to, da bi dali ves svoje denar za šnops in vino. Na vsakih 88 ljudi — gostilna; to so gotovo nezdružive razmere, naj reče kdo, kar hoče. Sicer pa bodita le mirna, vrla liberalna agitatorja. Javornik se vama bode izkazal hvaležnega, ker je dobro založen in ni še vsega potočil. Pijača bode na vsak način. Pijače mnogo! K temu paru pride pa še jeden, to je Ogorevčev Cene, in Javornik. Prvi je znan kot spreten liberalni agitator, šel bi celo k maši, da bi kaj pridobil. Pri ljudeh svoje vrste ima srečo, a tudi naši ga poznajo. Glava vse agitacije pa je Javornik, mesar in bivši gostilničar v Laniščih. Ima dobro namazan jezik in ako bi šlo po njegovem, pometal bi vse pristaše S. L. S. ob tla, da ne bi ostal nihče več pri življenju, ampak bi na svetu živeli in vladali sami liberalci. To bi bilo življenje! Pristaši S. L. S. pa bi bili samo za to — ako bi še kdo ostal — da bi hodili k njim pit in kupovat — vse drugo mu je figa. Le pojdite mu na limanice, toda glejte, da se ne bodete prav kmalu — hudo kesali. Je še nekaj drugih liberalnih ptičev tam iz Glinka in Gumnišč, pa le počasi, ni še vseh večerov konec! — Matiček, s to bando ne — ne bo prav zate!

d **Zagorje ob Savi**. Naši liberalci so ustanovili pred kratkim neko »napredno gospodarsko društvo«. Z velikim pompom so oklicali pred cerkvijo, da so prišli zdaj za našo dolino zlati časi: zato pa skupaj, gostilničarji pa štacnarji, obrtniki in kmetje! Ustanovili vam bomo zavarovalnice zoper točo in za živino, preskrbeli vsakega blaga zastonj, naučili delati pritožbe in tožiti itd. O srečni naprednjaki, gorje pa vam klerikalcem in demokratom in Nemcem in nemčurjem! Sokolski dom, tam je naše središče, tam je naša rešitev, zato pa le vkup, le vkup, uboga gmajna! — Kakor tisti jud, ki prodaja vse in vsakemu napol zastonj, napol za denar: vse po šest, vse po šest! In kaj so izvalili? — Nič. Naprosili so brezverski listič »Slovenski Dom«, da jim dá prostora, kjer bi mogli reševati kmete pa obrtnike, krčmarje in štacnarje. Jih že rešujejo: napadli so kaplane, pa mežnarje, pa preklicano bisago, pa bero... »Ah, srečen čas zdaj Kranjcem mojim pride« — Ali ni to lepo delo za blagor naprednih kmetov, obrtnikov in krčmarjev in štacnarjev? Pravzaprav privoščimo vsem tistim, ki so imeli toliko

Čuječnost

je obvarovala že marsikatero nesrečo. Človek se mora tudi čuvati, da si ohrani zdravje. Ne sme se n. pr. čakati, da mala bolečina v rokah in nogah postane skrninasta bolezen, ker se nahajajo vendar dobri, preizkušeni izdelki, ki so se že na tisočkrat obnesli in morejo marsikatero zlo že v postanku udušiti. Tozadevno izpoved, ki je prava, nahajamo v pismu, ki jo je naslovila Nj. ekszellenca baronica Helena

Ereytagh-Loringhoven, roj. baronica Buxhoeveden, Gorica, Corso Verdi 36, na lekarnarja E. V. Fellerja. Glasl se: »V posebno zadostilo mi je, da Vam pošljem danes priloženo, ravno kar prejeto karto znane pisateljice Pavle Marje pl. Egger Schmitzhausen. Iz nje razvidite, da je postalo domače zdravilo Fellerjev fluid z znakom »Elsafluid« za eno novo glasniko bogatejšo. Dama je bila pred nedavnim pri meni in ker je tožila o strašnih, nevalgičnih bolečinah, sem ji dala eno stekleničko. Za malo dni po prvem poizkusu dojde ta živahna zahvala za očitno sijajni rezultat. Težko čakam na poročilo o učinku fluida pri kneginji Carolath, kar Vam bom takoj poročala.« Slišali

smo že večkrat praviti, da kratka uporaba tega izdelka navadno zadostuje, da nekatere bolečine takoj odstrani. Poizkusite tudi Vi, če imate nahod, ste hripavi, zaslužjeni in težko dihate, trpite na glavobolu ali zobobolu, Fellerjev fluid z znakom »Elsafluid«. Ta izdelek bi moral biti vedno v hiši, da je mogoče zlo takoj ustrahovati. Fellerjev fluid z znakom »Elsafluid« je boljše danes naročiti kakor jutri; za naročitev je natanko napisati: Lekarnar Feller v Stubici, Elsa-trg št. 16, (Hrvatsko), 12 malih ali 6 podvojenih ali 2 specialni steklenici stanejo franko 5 kron.

časa oči zapečateni in pomagali liberalcem in jim tlačanili. Ali zdaj pride tudi naš čas. Tudi mi bomo pomagali liberalcem, pa drugače kakor jim bo všeč. Hajd, liberalci, pa se dajmo, ampak povemo vam, da vas bomo razmehčali, da bo veselje. Stotisoči se ne pobirajo tam za plotom, ampak iskali jih boste, iskali s solzami . . . In tudi Sokolski dom ni tako sezidan, da ne bi moglo frčati narodnonapredno gospodarsko društvo ven! — Naš človek, to se razume, ne prestopi praga v Sokolski dom. — »Slovenec« se prodaja v trgovini Zadrúžnega doma, čez teden po 8 vinarjev, ob nedeljah pa sobotna številka po 10 vinarjev. Zadnji čas smo prodali sobotne številke že do 40 izvodov. Saj je pa tudi »Slovenec« najboljši slovenski dnevnik.

Notranjske novice

n Dobrova, dne 10. novembra 1912. Ze zopet nam je smrt pobrala vzornega moža izmed naše srede. V petek, dne 8. t. m., smo položili k večnemu počitku pokojnega Franceta Žagar, posestnika iz vasi Brezje št. 38. On ni imel sicer velikega posestva, a je s tem, kar je imel, zelo vzorno in napredno gospodaril; v vsakem oziru si je bil zagotovil sigurni obstanek. Stari hlev je bil ves v modernem smislu predelal in povečal ter vanj, pred hišo in v kuhinjo izpeljal praktični in trepžni vodovod bistrega studenca. V njegovem hlevu se kaj dobro počutijo goveda simodolske pasme. Ker je bil on vedno zvest ud c. kr. kmetijske družbe kranjske, zasadil je tudi z najboljšimi sadnimi vrstami iz njenega vrta svoj sadovnjak. Zvest naročnik »Domoljuba« je bil skozi vseh 25 let njegovega izhajanja. On je bil tudi tretjerednik, vseskozi pobožen in živoveren kristjan — v posnemo vsem faranom — ter miroljuben in kremenitodokritosrčen značaj in zvest pristaš S. L. S. Z vso vnemo se je vedno udeleževal vseh večjih shodov, ki jih je prirejala S. L. S. v Ljubljani. Pobrala

ga je sušica; bolehal in hiral je dolgo, a bolezen prenašal z največjo potrpežljivostjo, popolno in ves udan v voljo božjo; vedno je govoril: »Božja volja je, da sem bolan, božja volja naj se tudi zgodi; nebeški Oče že vé, kaj je zame najboljši.« Bog nam daj veliko takih mož, blagi France naj pa počiva mirno v Bogu!

n Goče. Zadeva ustanovitve naše župnije je sedaj prišla do zadnje instance, do finančnega ministrstva. Za sklad tozadevne primanjkljaja so prispevali posestniki iz vseh strank, torej tudi izmed pristašev Jožefa Jamšeka, s čimur naj je tozadevna novica v letošnji januarski številki »Domoljuba« objavljena. — V Ložah je bil izvoljen županom Jožef Rener, svetovalec pa Franc Furlan, Anton Jež in Alojzij Šček. So naši možje. — V Branici je bil iz cerkve ukraden ciborij in kelih. Tatu še niso dobili. V isti vasi je bilo kmalu za tem ukradenih enemu posestniku nad 1600 kron in nekaj mesa. Tatje so se tudi pogostili in svojo zahvalo še napisali. Za nekaj časa je bila v isti vasi ukradena zopet znatna vsota. Ljudje, pozor pred tatovi!

Planina pri Rakeku. V četrtek, dne 14. t. m., je bil izvoljen naš novi župan. Enajst mesecev je trajal boj za občinski odbor. Enajst mesecev so se liberalci veselili, pisali po svojih časopisih, kako so porazili »fajrovsko-graščinsko« stranko, enajst mesecev so hvalili in bodrili svoje »zavedne napredne« volilce. Dne 14. februarja so že nekateri najbolj navdušeni liberalci obesili zastave, prvi seveda Novi Brič iz trga, obetali so, da bodo svojo zmago proslavili z godbo; zdaj pa vsega tega ni bilo nič. Bili so popolnoma premagani. Ko so se tega zavedli in bi radi tolažili sebe pa svoje backe, so začeli trobiti, da so nekateri naši izvoljeni odborniki njihovi pristaši. Pa tudi te tolažbe je bilo kmalu konec. Vsi naši odborniki so dali v »Domoljuba« in »Slovenca« izjavo, s katero izjavljajo, da so vsi zvesti pristaši Slovenske Ljudske Stranke in da taki tudi v prihodnje ostanejo in da se ne pustijo od liberalcev snubiti. S tem je bilo konec liberalnega čvekanja. Kakor so naši

odborniki izjavili, tako so tudi držali. V četrtek so izvolili enoglasno župana in svetovalce. Liberalci so pihali kakor gadje od jeze. Ker so vedeli, da nič ne pomenijo, tudi niso nič volili, ampak so oddali prazne glasovnice. Novi občinski odbor je tako-le izvoljen: za župana g. Jernej Benčan iz Gornje Planine; svetovalci so: g. Anton Urbas (Pike) iz Dol. Planine, g. Janez Nemgar iz Laz, g. Andrej Milavec iz Jakovice in g. Franc Žigon iz Grčarevca. Tako se je končal enajstmesečni boj z zmago naše katoliške stranke. Dal Bog, da bi novi občinski odbor deloval v dušni in telesni prid cele planinske občine.

Društveni vesnik

NAPOVEDANE PRIREDITVE:

Col pri Vipavi. Kat. slov. izobraževalno društvo priredi dne 24. novembra 1912 predstavo »Naša kri« (Fr. Finžgar). Ker je ta igra zelo zanimiva in še na Vipavskem ni bila igrana, se pozivljejo vsi domači in tudi sosedni prijatelji mladine, da obiščejo isti dan našo prireditev, zlasti ker se hoče s tem pomagati našim vrlim Orlom, da si opomorejo pri svojem telovadnem orodju. Pričetek igre ob 3. uri popoldne. Bratski »Na zdar!«

Smlednik. Izobraževalno društvo ponovi dne 24. novembra t. l. igro »Mlinar in njegova hčica«, ki bo precej okrajšana. Na to se občinstvo uljudno opozarja.

K. s. izobraževalno društvo v Šmartnem pri Ljubljani priredi to nedeljo, dne 24. novembra t. l., ob 10. uri popoldne po sv. maši zanimivo predavanje v društveni sobi. Predava g. Josip Pirc o »kmečkih puntih«. Vabimo vse, da se tega predavanja v obilnem številu udeleže.

Vrhnik. V nedeljo, 24. t. m., bo predaval v tukajšnjem izobraževalnem društvu dr. J. Krek o združenju Slovencev s Hrvati.

Kmetijska Zveza za kočevski okraj priredi v nedeljo, 24. t. m., političen shod v Dobrepoljah v dvorani g. Štiha. Poročajo poslanci domačega okraja.

Novaki. Dne 24. t. m. uprizoni naše kat. slov. izobraževalno društvo veselico s kaj mičnim sporedom. Igrali bomo dve igri. Mešani zbor nastopi trikrat. Nazadnje bo šaljivo srečanje. Vrši se v prostorih g. M. Bizjaka. Začetek po blagoslovu, to je od 2. do pol 3. ure popoldne. Vabimo vse dobromisleče prijatelje, posebno pa sosedne Leskovčane. Na svidenje torej!

V Komendi se priredi zadnjo nedeljo po Binkoštih, dne 24. novembra, v društvenem domu ob 3. uri popoldne predavanje g. dr. Grivca o katoliških misijonih na Balkanu z uporabo skioptikona.

Sirotišnica Bűdingen.

Pošta Marxstadt, 2. XI. 1911. Z veseljem naznanjam, da nam je Sirolin „Roche“ zelo dobro služil; posebno pri influenci se je izkazal za zelo dobro sredstvo in ne poznam pri podobnih boleznih nobenega boljšega zdravila kakor je ravno Sirolin „Roche“. Vsem, ki so ga rabili, je pomagal.

Sestra Marija Frančiška
bolniška strežnica.

281

Marijin dom Bazel, dne 2. okt. 1911.

Ze dalje časa mi Vaš Sirolin zelo dobro služi pri kataru, vratobolu in influenci. Rada bi, da bi bil Vaš izboren izdelek pristopen tudi za ubožne bolnike, katerim strežem po svojem poklicu kot usmiljenka, da bi jim z Vašim krepilnim zdravilom pripomogla k zdravju.

Usmiljena sestra G.,
kongregacije sv. Križa.

Sirolin „Roche“
in njegovo
čislanje

POROČILA O PRIREDITVAH:

Lošči potok. Predavanja o vojski se vrše vsak teden, včasih tudi med tednom, da lažje zasledujemo dogodke na bojišču. Za mladino se je napravilo še posebej predavanje; bilo je je toliko, da je skoraj napolnila dvorano. Izredno zanimivo je, kako se tudi otroci zanimajo za vojsko. Pa tudi sočustvujejo z ranjenci. Odpirajo svoje šparovčke in prinašajo svoje zaklade: »Za uboge in ranjene, ki so v vojski«. In to brez vsake agitacije in vplivanja. Vsekako razveseljav znak mladih usmiljenih src.

Novi Kot. Knjižnica, ki tako lepo posluje v Starem Kotu pod vodstvom vrlega gosp. učitelja Blenkusa, se razširi tudi v našo vas. Vdila jo bo nova naša gđca. učiteljica Maurin. Sedež knjižnice, kjer se bodo knjige tudi izposojevale, bo v šoli. Upamo, da se bodo tudi Novokotarji z veseljem oprijeli lepih knjig kot naši sosede. Dobra knjiga je zabaven prijatelj in tudi koristen učitelj.

Mirnapeč. V nedeljo, 3. t. m., je imel pri nas naš državni poslanec gosp. prof. Evžen Jarc zelo zanimivo predavanje o vojski na Balkanu in o sedanjem kritičnem položaju. Vsi navzoči so bili hvaležni g. predavatelju za njegov silno podučni govor in že prodira misel, da bo tudi pri nas treba ustanoviti izobraževalno društvo, kjer bo najlepša prilika, da se na podoben način ljudstvo dvigne v izobrazbi. Pogovorili smo se s svojim poslancem tudi glede podpore za živinorejo in glede cest. Naš poslanec pa še večkrat dobrodošel v naši sredi!

Slov. kat. izobraž. društvo »Straža« na Dunaju. Novo življenje se je zopet pričelo, ko so se vrnile iz domovine članice in naši dijaki. Vsako nedeljo zvečer je poln društveni lokal veselih dunajskih Slovencev, ki se počutili kot na domačih tleh. In v resnici je veselje gledati te zdrave obraze, ki pridejo v »Stražo« radi izobrazbe in dobre družbe. Kje drugje more sicer dobiti slovenski delavec in slovenska služkinja primerne zabave in razvedrila? Slovencu more le slovensko društvo nuditi, kar se v velikem mestu tako zelo pogreša, to je poštena in dobra družba. In izobrazbe potrebuje vsak. Tudi v tem oziru daje »Straža« svojim članom kolikor more: nedeljska predavanja, časopisi, knjižnica, petje, tamburanje, prirejanje gledaliških predstav. Društveno delovanje je v najlepšem tiru. Dekleta so si 20. oktobra osnovali svojo »Dekliško zvezo«, ki je bila zelo potrebna. Čim bolj se delo razdeli, tem bolje za napredek in razvoj društva. Doslej so se vršila predavanja ob nedeljah zvečer, kamor so imeli dostop tudi nečlani, ki so prihajali v društvo največ radi zabave. V takih okoliščinah niso rodila predavanja posebnega sadu. Nekatere članice so se ogibale društvu največ radi tega, ker ne marajo prihajati ponoči v društvo, zlasti če so oddaljene. Vsem tem je zelo ustregla »Dekliška zveza«, ki zboruje dvakrat na mesec ob nedeljah popoldan. Gotovo bo pridobila precej članic in jih pritegnila k delu za društvo. Poskusilo se je tudi s posebnim mladeniškim popoldnevom, a ne bo šlo, ker se kaže premalo zanimanja. V splošnem je pa življenje v »Straži« precej živahno. Prva veselica se je vršila 10. novembra in nudila občinstvu toliko užitka in zabave, kakor že davno ne. Moški zbor »Danice« je zapel pod mojstrskim vodstvom proč. g. dr. I. Kimovca ono lepo pesem »Slovan na dan« tako dovršeno, da so morali dodati na ponovno zahtevo občinstva še »U boji«. Solospev gđc. phil. Angele Piskernik je občinstvo naravnost iznenadil, istotako tudi g. iur. Josip Basaj. Dvospev »Ljuba«, skladba »Stražinega« pevovodje, je ugajal. Splošno odobravanje je žel tudi ženski zbor z dvospevom Volarič: »Divja rožica«. Pozabiti ne smemo tamburašev, ki zaslužijo le pohvalo za trud in dobro voljo. Izmed vseh točk bogatega sporeda je najbolj

ugajala spevoigra »Kovačev študent«, ki so jo peli »Daničarji«. Občinstvo, ki je napolnilo do zadnjega kotička precej prostorno dvorano, si želi še več takih večerov. — Sklad za naš dom polagoma rase. Od zadnje objave so nam poslali: Gosp. Ivan Brodnik 10 K, Marija Gradišar 1 K, Wallner 2 K, Strahovnik 1 K. Bog plačaj! Naj bi se število dobrotnikov množilo, da bi mogli prej dobiti svojo lastno streho. Darovi naj se pošiljajo na društvo »Straža«, Dunaj VI, Webgasse 17.

K. s. izobraž. društvo v Šmartnem pri Ljubljani je priredilo v nedeljo, dne 10. novembra Martinov večer, ki je pokazal, da se v društvu dela, da prinese zima novo življenje v društvo. Pevski zbor nam je zapel par lepih pesmi. Najbolj nas je iznenadil nastop domačega fanta Antona Avšiča, ki je pokazal, koliko moči tiči v mladem kmečkem fantu; treba mu je dati samo prilike, da se izobrazi. Domačini so z navdušenjem pozdravili mladega bojevnik v svojih vrstah. Med odmori so svirali tamburaši šentpeterskega prosvetnega društva, sami mladi fanti, ki so tudi domačim fantom vžgali pogum, da bodo v kratkem osnovali tamburaški odsek. Slednjič so vprizorili naši igralci »V Ljubljano jo dajmo«, vsi igralci so storiли svojo dolžnost. Zelimo še več tako prijetnih večerov!

Potrti, pobiti, za delo nesposobni so ljudje, pri katerih ni odvajanje redno. Kdor hoče ostati zdrav in svež, naj vsak dan pred zajutrekom zavžije po pol kozarca naravne Franc Jožef-ove grenčice. To uredi naglo in lagodno odvajanje, čisti kri, provzroči zelo menjavanje snovi in tako prepreči mnogotere bolezni in njih posledice. Dr. Felix, telesni zdravnik Njega Veličanstva kralja Belgijcev, pripominja: »C'est un des meilleurs toni-purgatifs.« — Zahtevajte v najbližji lekarni, drožeriji ali prodajalni rudninskih voda pristno Franc Jožef-ovo grenčico. Kjer ni dobiti, obrnite se naravnost na ravnateljstvo razpošiljalnice v Budimpešti.

IZ Bizovika se nam poroča: V nedeljo, dne 17. t. m. je priredilo tukajšnje K. s. izobraževalno društvo v Hrušici javno društveno predavanje v gostilni pri g. Kržinu, kateremu se društvo na tem mestu najtopleje zahvaljuje za prostor, ki ga je nam rade volje prepustil. Predaval je g. profesor Iv. Dolenc iz Ljubljane o turški vojski tam na Balkanu. Ljudstvo je sledilo zelo pazljivo njegovemu govoru. Prostor, natlačeno poln, nam je dokaz, da se ljudstvo zelo zanima za predavanja, ki nam nudijo veliko koristnega v sedanjem času. Dasiravno se nasprotniki trudijo, onemogočiti naše nadaljnje delo, mislimo, da se jih ne bomo ustrašili, sli bomo naprej. Koncem predavanja je omenil predavatelj, če bi hoteli kaj žrtvovati za uboge vojaške ranjence, ki se bojujejo proti Turčinu. Ljudstvo je z veseljem sledilo prvemu darovatelju g. predavatelju samemu ter se je takoj nabrlo po Antonu Bokavu svoto 15 K 50 vin., ki se bo takoj odposlala ubogim ranjenecem. Društvo se vsem darovalcem zahvaljuje za darovano svoto. Prihodnje predavanje bo decembra v Hrušici pri gosp. županu. Kdaj, se bo določilo pozneje.

Prvi živinozdravniški tečaj. Dne 16. t. m. se je končal prvi živinozdravniški tečaj na Kodeljicem posestvu v Ljubljani. Tečaj bi se moral že spomladati dovršiti na Vrhniki, pa se je moral prekiniti radi ovir. Po zaslugi našega dež. odbora, ki ima res srce za našega kmeta, se je jel tečaj nadaljevati dne 1. oktobra. O fantih, ki so obiskovali tečaj, se slišijo vesele vesti. Z veseljem in zanimanjem so sledili slušatelji predavanjem. Brezdvomno je, da je ta tečaj velikega pomena za našega kmeta, ki dostikrat nima v sili človeka, kateri bi mu pomagal s svetom in dejanjem v nesreči. V interesu vsakega posestnika je, da v slučajih, ko vidi, da je treba pomoči živini, pokliče človeka, na katerega se sme zanesti, da mu pomaga. Absolutno je živinozdravniškega tečaja pa imajo že toliko teoretičnega in praktičnega znanja, da bodo znali v težkih porodih in drugih boleznih pomagati živini in da rešijo posestnika gotove škode, ki bi jo imel vsled nepravilnega ravnanja. — Prvi tečaj je dovršilo s popolnim zadovoljstvom osem slušateljev, in sicer: Iv. Bolta, Šmartno ob Savi; Ig. Šubelj, Savlje pri Ljubljani; Viktor Rode, Ziče pri Radomljah; Iv. Gregorš, Loka pri Trzinu; Iv. Bučar, Cerklje; Jos. Hubad, Zapog; Tom. Vrhovec, Horjul; Iv. Žigon, Crni vrh. — Takoj v ponedeljek, t. j. 18. t. m., pa se je pričel drugi tečaj na Grmu. Naše ljudstvo bo gotovo zelo hvaležno dež. odboru za te prekoristne tečaje.

Škocijan pri Mokronogu. V nedeljo, 3. in 10. novembra je bilo v izobraževalnem društvu predavanje: »Kako so Škocijanci romali po Dunaju«. Predaval je g. Karol Cuk.

Smladnik. Igra »Mlinar in njegova žena« je dobro uspela in bila tudi dobro obiskana. Lo škoda, da občinstvo tudi žaloigre ne zna drugače gledati kakor s smehom. Na mnoge željo se igra ponavlja v nedeljo, 24. novembra.

Mnenje g. dr. C. Wernerja, primarija v Celovcu.

Gospod J. Serravallo, Trst.

Vam spolnujem rad Vašo željo in Vam poročam, da sem z Vašim železnatim Kina-vinom Serravallo imel najboljše izkušnje v slučajih slabokrvnosti, nevrastenične oslabelosti kakor tudi nerovne dispesije posebno pri bolnikih ženskega spola in tudi pri živčnih motenjih v začetku moške zrelosti. Ta izdelek se sam priporoča posebno v naznačenih slučajih.

Celovec, 3. junija 1911.

Dr. C. Werner.

Imate bolečine? Revmatične, protinske, v zobeh, glavobol? Ali ste se po prepihu ali drugače prehladili? Poskusite vendar bolečine utehajoči, lekajoči in krepčajoči Fellerjev fluid z znamko »Elza-fluid«. Ta je v resnici dober! To ni samo reklama! Dvanajstletnica za poskušnjo 5 kron franko. — Izdelovatelj samo lekarnar E. V. Feller v Stubici, Elza-trg št. 16 (Hrvatsko).

MOJA STARA

izkušnja me nič, da moram za nego kože rabiti le Steinkopfer biljno milo Bergmann & Co., Tešob ob Labi. Komad po 80 vin. se doliva povsod. 442 II/12

Herbapny-jev podfosfornato-kisli

Apneno-železni sirup

Ta je že 43 let uveden, zdravniško preizkušen in priporočen prvi sirup. Odstranjuje sluz, pomiluje kačel in vzbija slast. Pospešuje prebavo in reditev in je izborno sredstvo za tvoritev krvi in kosti, posebno pri slabotnih otr. c. h.

Cena steklenici K 2.00, po pošti 40 vinarjev več za zavitek.

Edino izdelovanje in glavna razpošiljatev:

Dr. H. Mannova lekarna „Zur Barmherzigkeit“ (Herbapny-jev naslednik). Kaiserstrasse 73-75.

V zalogi je še pri g. lekarnarjih v Ljubljani, Beljaku, Celju, Celovcu, Črnomlju, Novem mestu, Roki, Savodnju, St. Vidu, Trzinu, Velikovu in Volšperku. 3455

DOBI SE V VSEH LEKARNAH!

Pristino samo z ravnarjevo navodeno znamko

Pred porabljenjem so stari

Varstveno zavarovan.

PURJODAL.

Jod sarsaparilin izdelek čisti kri, pospešuje prebavo, lajša krče, kakor tudi nerovne bolesti. Povsod tam, koder se od ali sarsaparilin izdelek predpisuje, se uporablja s najboljšim uspehom. Je lahko prebaven in brez škod. posledic. Cena steklenici K 2.20, po pošti 40 vinarjev več za zavitek.

DUNAJ VII.1.,

SMEŠNICE.

Navada. Gospod vsiljivemu agentu: »Kako si spate zopet priti, ko sem vas vendar ravnokar vun vrgel?« — Agent: »Za božji čas, kako dober spomin imate! Jaz sem bil že čisto pozabil!«

Pri zdravljenju različnih ran se mora posvetiti največ pozornosti dejstvu, da se rana šele takrat popolnoma zaceli, ko so vse nezdrave snovi odstranjene iz rane. Staro, dobro in v to svrhu posebno dobro služeče domače sredstvo je dobro znano praško domače mazilo iz lekarne B. Fragnerja, c. kr. dvornega dobavitelja v Pragi, katero se dobiva tudi v tukajšnjih lekarnah. Glej inserat!

Tržne cene za 100 kg.

Ljubljana, 19. novembra 1912.

Table with columns for 'Deželni pridelki' and 'Živila, meso'. It lists various agricultural products like wheat, rye, and meat, along with their prices in K and v.

Denarja ni

draginja je vedno večja, za sluzek pa majhen. Ako hočete z malim trudom gotovo 10 do 20 K na dan zaslužiti, pošljite za pojasnilo v pismu pet znamk po 10 vinarjev in svoj natančen naslov na:

JOSIP BATIČ Ilirska Bistrica, Kranjsko.

Lepostovni mesecnik "Dom In Svet" stane za celo leto K 10.— Naroča se v Ljubljani.

Kdor ne ve,

kaj naj bi kupil svojim dragim za božično in poročno darilo ali za god. naj se poslužite mojega glavnega kataloga. ki obsega 4000 slik žepnih in stenskih ur, budilk, zlatnine, srebrnine, muzikalij, manufakturnega blaga, umjetnih in jeklenih izdelkov, optičnih priprav, potrebnih za toaletno in kadilce, orožja i. t. d., v katerem bo vsak našel kaj primernega in katerega pošljem na zahtevo zastonj in poštne prosto. O. kr. dvorni založnik JAN KONRAD, razpošiljalnica v Braxu št. 4499 (Češko). Niki žepna ura K 4 20, niklni budilka K 2 90, ure z nihali K 8 80 harmonika K 5.— gosli K 5 80, samokrosi K 8.— Razpošilja proti povzetju ali naprej plačila. Nikak riziko! Zamena dovoljena ali denar nazaj.

Popolnoma novo! Samo K 7 20

"Zauberflöte" advertisement featuring an illustration of a harmonica and text describing its quality and availability. It mentions 'St. 2265 z mehkim blagodonečim, harmonijno poslobnim glasom' and 'Igra lahko vsak brez predvajanja in brez znanja sekirice'.

Vrtnarskega vajenca

sprejme takoj pod ugodnimi pogoji Ant. Bajec, vrtnar, Ljubljana, cvetlični salon pod trančo 2.

DOLGI OSTANKI

perila zajamčeno pristno barvanega in sicer: kanafasa, cefirja, platna rumburške tkanine, modrotiska, flanel, barhenta, nankinga, dilena, satina, griseta in drugih za vsako rabo primernih ostankov razpošilja 40—45 m proti povzetju za K 20.— tkalnica za platno FERDINAND MARŠIK, Češka Cerma 89, Nachod. Dolgost ostankov naj se pri naročilu naznani. 1 duc. belih plat. šakat brisač 50—110 za K 7.—.

Primerna božična darila za dečke.

Advertisement for mechanical toys and tools. It lists 'Laterna mašica' and 'Ceni parni stroji' with prices. Includes an illustration of a steam engine toy.

Gostilna

in izvanredna lepa kmetija s 120 orali zemljišča v ravnini pri drž. cesti, v kraju c. kr. Žrebčarne, 12 km od Celovca, blizu železnice, se zaradi družinskih razmer proda z vsem inventarjem pod jako ugodnimi pogoji. Posloplja velika. Mina Kulterer, veleposelstnica, Grabštajn (Koroško). Na zahtevo pošlje razglednico. 3629

Ne izpostavlajte se

Advertisement for B. FRAGNER, c. in kr. dvorni dobavitelj. It discusses safety and quality of products, mentioning 'nevarnost, ampak pokrite in obvezite vsako rano z priporočenim sredstvom, ker se vsaka neobvezana rana lahko izpremeni v težko zacejivo.' Includes an illustration of a product.

Gospodarska zveza v Ljubljani

nakupuje fižol, krompir, proso, ajdo in druge poljske pridelke. Trgovcem priporoča nakup kave, riža, sladkornja itd. Zaloga pristnih domavinih.

Zelo ugodna prilika!

Zaradi prevzetja nekega tovarniškega podjetja sem pripravljen z novim letom svojo dobro idočo trgovino z mešanim blagom prodati. Potreben kapital 8 do 10.000 kron. Ker je trgovina dobro vpeljana, namemina nizka, zato je sigurna eksistenca zagotovljena. Resne ponudbe pod »Samostojnost 3390« na upravnishvo »Domoljuba«. 8839

Izurjenega krojaškega pomočnika

sprejme takoj Peter Zupan, krojaški mojster v Cerkljah pri Kranju. 3627

Hiša z urtom

na prometnem prostoru blizu cerkve v šmartnem pri Litiji se proda. Zglasiti se je pri A. Zaverl, Cerovec pošta šmartno pri Litiji. 3628

Hiša

v dobrem stanu je iz posebnih razlov na prodaj v št. Vidu pri Zatičini. Hiša je pripravna za gostilno, trgovino ali drugo obrt. Tudi za penzioniste je zelo priročna, ker stoji tik farne cerkve, blizu železnice in so mesar, pek, zdravnik i. dr. pri rokah. Zraven spadajo njiva okrog 7 mirnikov posevka in dva dela gozda. Naslov, pogoje in kupno ceno pove Ant. Koporec, posestnik na Cesti, pošta št. Vid pri Zatičini. 3632

K 4 20

stane moja pristna amerik antimagn. sistem Roskopf patent. rem. ura s siđrom št. 99, z nikelnasto veriščo, naposkom s črno okelidiranimi jeklenimi pokrovi K 4 50.

Nikak riziko! Zamena dovoljena ali denar nazaj. Razpošilja po povzetju prva izdelovalnica ur JAN KONRAD c. in kr. dvorni založnik v Braxu št. 4499 (Češko). Glavni cenik s 4000 slikami na zahtevo zastonj in poštne prosto.

Manufakturna (gvantna) trgovina
'Pri Miklavžu'
Medena ulica (zraven lotarije) Ljubljana

je bila vsled obilega obiska primorana prostore izdatno povečati. Tukaj najdete sedaj zelo svitlo in zračno trgovino, bogato založeno z najnovejšim blagom. Kupi se zanesljivo dobro, ker se ne preeni. Za jesen in zimo se vpelejo na zahtevo mojih častitih odjemalcev **tudi izgotovljene obleke in suknje za moške in dečke, pelerine in dežni plašči kakor tudi suknene in plišaste vrhne jopice za ženske.** Blagovolite iz prijaznosti med znance razglasiti. Jesensko in zimsko blago je dobro odbrano in že v veliki množini prihaja.

Veliko zalogo in ugodne cene najdete pri nakupu blaga za obleke

pri
R. MIKLAUC

Ljubljana, Stritarjeva ulica št. 5.

Ustanovno leto 1869.

Kdor še ne ve, naj si zapomni, da je sedaj gvantna trgovina

'Pri Škofu'

v hiši
Pred Skofijo št. 3
zraven škofije ali nasproti gostilne „pri Sokolu“.

V prostorni svitli trgovini, kakor tudi v prvem nadstropju je Vam na razpolago velika zaloga blaga. Vpelje se tudi to jesen (čez mesec dni) popolnoma na novo izgotovljene obleke za moške in dečke, pelerine in dežne plašče, ženske vrhne jopice iz sukna in pliša. Izdelovalo se bode tudi po odbranem blagu na mero po lastnem krojaču v hiši. Blagovolite se pri nakupu jesenskega blaga in oblek po tem ravnati.

Št. 1038. 14kar zlato K 13.—
Št. 1038. Novo zlato K 6.40
Št. 1064. Zlato na srebro K 2.70

Šr 1046. 14 karat zlato K 9.—
Šr. 1046. Novo zlato K 4.70
Šr. 1068. Zlato na srebro K 2.50

Kesal

se je dosedaj še vsak, ki je kupil uro, zlatnino in srebrnino, predno je videl velezanimivi in bogato ilustrovani cenjk

H. Suttnerja

v Ljubljani, Mestni trg št. 25
ker se je moral prepričati, da se dobi tam res dobro trpežno in okusno blago po nizki ceni. Zahtevajte toraj predno se odločite za kak nakup cenik, ki se Vam dopošlje takoj, poštine prosto.

H. Suttner
Ljubljana

Mestni trg št. 25

Največja eksportna lvrčka ur, zlatnine in srebrnine.

Lastna protokolirana tovarna ur v Svici.

Tovarniška znamka

„IKO“

Zastoni

dobi vsakdo

H. Suttnerjev
velezanimivi in bogato ilustrovani cenik za ure, zlatnino in srebrnino, kdor žrtvuje

5 vinarjev

za dopisnico na tvrdko

H. Suttner
v Ljubljani, Mestni trg št. 25.

Predno se odločite za nakup ur, zlatnine in srebrnine zahtevajte cenik.

Št. 1109. 14-kar zlato z opal-kam. K 9.70

Št. 1149. Srebrna broška K 1.50

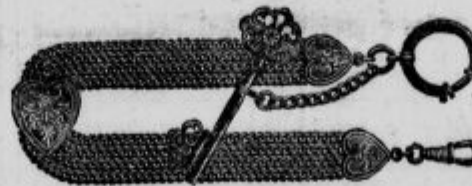
Zlato na srebro K 3.—

Št. 748. K 13.50

Št. 523. K 12.50

Št. 748. Srebrna cil.-rem., z dvojnatinim pokrovom, trpežno kolesje na 6 kamnov, K 13.50
Št. 523. Srebrna anker-rem., Roskopf, z dvojnatinim pokrovom, trpežno kolesje, K 12.50

Št. 873. Nikelnasta verižica z obeskom K 2.20
Št. 854. Srebrna verižica s srcem trivrstna 5.70
Št. 854. " " " 4 vrstna 7.50
Št. 854. " " " 5 " 9.—
Št. 853. " " " 6 šestimi srcl 6 vrstna K 12.20
Št. 853. " " " 8 " 15.80
Št. 861. " " " 10 " 26.—
Št. 860. " " " 15 " 42.—

Št. 720. K 9.70
Št. 723. K 11.70

Št. 735. K 13.

Št. 735. K 13.—
Št. 736. K 13.70

Št. 735. Srebrna cil.-rem., z močnimi pokrovi, fino kolesje, na 6 kamnov, K 13.—
Št. 723. Jednaka nekoliko večja K 11.70
Št. 736. Jednaka nekoliko večja z zlatnim obročkrom, K 13.70
Št. 720. Srebrna cil.-rem., z navadnim kolesjem, brez okraska, K 9.70